

Rapport

Verenigingsmonitor Tilburg 2024

Verenigingsmonitor Tilburg 2024

Mulier Instituut

Pelle Bronkhorst
Janine van Kalmthout
Niels Meulenbroeks

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, Maart 2025
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding: auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Verenigingsmonitor Tilburg 2024

1	De verenigingsmonitor	5
1.1	De vitaliteitsindex	5
1.2	Dataverzameling	5
2	Organisatiekracht	7
2.1	Organisatiekracht verenigingen	7
2.2	Leden	10
2.3	Kader	12
2.4	Beleid	14
2.5	Financiën	18
2.6	Accommodaties	20
3	Maatschappelijke oriëntatie	23
3.1	Maatschappelijke oriëntatie verenigingen	23
3.2	Samenwerking	26
3.3	Aanbod	29
3.4	Maatschappelijke betrokkenheid	31
3.5	Tilburgse index voor maatschappelijke rol sportverenigingen	33
4	Vitaliteitsindex	36
4.1	Krachtige en vitale verenigingen	36
4.2	Kwetsbare en maatschappelijke verenigingen	37
4.3	Ontwikkeling en eigen inschatting	37
5	Communicatie en verenigingsondersteuning	38
5.1	Communicatie	38
5.2	Verenigingsondersteuning	39
6	Conclusie & aanbevelingen	41
6.1	Organisatiekracht	41
6.2	Maatschappelijke oriëntatie	41
6.3	Vitaliteit	42
6.4	Communicatie en verenigingsondersteuning	43
6.5	Aanbevelingen	43
	Bijlage 1 – Methodiek	46
	Bijlage 2 – Responsoverzicht	48

De verenigingsmonitor

Met deze verenigingsmonitor brengen we de vitaliteit van sportverenigingen in de gemeente Tilburg in kaart. Zo kan de gemeente op de lange termijn een duurzaam beleid voor sportverenigingen voeren.

De verenigingsmonitor geeft inzicht in het functioneren van sportverenigingen, de maatschappelijke rol die zij (willen) vervullen en eventuele bedreigingen in de toekomst. De resultaten van dit onderzoek vergelijken we met landelijke cijfers, zodat we de situatie van de sportverenigingen in Tilburg kunnen afzetten tegen landelijke ontwikkelingen.

De resultaten kunnen de gemeente helpen bij het optimaliseren van de ondersteuning en dienen als middel om het gesprek met de verenigingen aan te gaan.

1.1 De vitaliteitsindex

Voor deze verenigingsmonitor hebben we aansluiting gezocht bij de vitaliteitsindex van de landelijke verenigingsmonitor van het Mulier Instituut. Hierbij is aandacht voor de kernthema's: ledenbestand, ervaren problemen, samenwerkingspartners, beleid, financiën, het (vrijwilligers)kader en de accommodatie. Deze thema's bepalen mede de vitaliteit van sportverenigingen.

Daarbij is het basismodel vitale sportclubs het uitgangspunt.¹ De vitaliteit bepalen we op basis van de organisatiekracht en de maatschappelijke oriëntatie van verenigingen. In bijlage 1 is hier meer over te lezen.

1.2 Dataverzameling

De verenigingsmonitor hebben we afgenomen in de vorm van een webenquête. De gemeente Tilburg heeft in samenwerking met het Mulier Instituut 153 sportverenigingen in de gemeente voor dit onderzoek uitgenodigd. De dataverzameling vond plaats van 17 september t/m 6 november 2024. We hebben de resultaten van 72 sportverenigingen geanalyseerd, een nettorespons van 47 procent.

Op basis van type sport (binnen/buiten) vormt de responsgroep een redelijke afspiegeling van de sportverenigingen in Tilburg. Al zijn de kleine sportverenigingen (≤ 100 leden) wat ondervertegenwoordigd en de grotere (> 100 leden) wat oververtegenwoordigd. Ook de binnensportverenigingen zijn licht ondervertegenwoordigd in de responsgroep. Houd hier rekening mee bij het lezen van de resultaten. De volledige responsanalyse staat in bijlage 2.

¹ Lucassen, J., & Van Kalmthout, J. (2015). *Vitale clubs voor sport en samenleving*. Mulier Instituut.

In 2020 heeft het Mulier Instituut ook een verenigingsmonitor uitgevoerd onder sportverenigingen in Tilburg. Toen bestond de steekproef uit 61 verenigingen. 37 verenigingen hebben zowel in 2020 als in 2024 de verenigingsmonitor ingevuld (51% van de responsgroep).

Wat betreft verenigingsgrootte en type sport (binnen-/buitensport) zijn de steekproeven van de verenigingsmonitoren redelijk vergelijkbaar. De responsgroep in 2024 bevat relatief meer verenigingen met een eigen accommodatie dan de groep in 2020. In [tabel B2.3](#), [tabel B2.4](#) en [tabel B2.5](#) in bijlage 2 worden de steekproeven uit de vijf verenigingsmonitoren (2009, 2014, 2017, 2020, 2024) die we hebben afgenomen in Tilburg met elkaar vergeleken.

Toch zijn de resultaten uit beide jaren niet direct vergelijkbaar. De eventuele verschillen tussen de jaren komen deels door de aanwezigheid van een aantal 'nieuwe' verenigingen in dit onderzoek. We zijn daarom terughoudend met het vergelijken van de beide monitoren. Je kunt niet zomaar spreken van een ontwikkeling. Dit geldt ook voor een vergelijking met eerdere jaren. De steekproeven zijn niet altijd goed vergelijkbaar.

De cijfers in de figuren en tabellen ronden we af op hele getallen. Het kan daardoor in enkele gevallen voorkomen dat de uitkomsten niet exact optellen tot 100 procent.

Leeswijzer

Op de volgende pagina's presenteren we de resultaten op het gebied van organisatiekracht (hoofdstuk 2), maatschappelijke oriëntatie (hoofdstuk 3), vitaliteit (hoofdstuk 4) en verenigingsondersteuning en communicatie (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 6 sluiten we af met conclusies en aanbevelingen.

Organisatiekracht

In dit hoofdstuk bespreken we de organisatiekracht van de sportverenigingen in Tilburg. We lichten ook de scores per criterium van organisatiekracht toe. De organisatiekracht van de sportvereniging definiëren we als de mate waarin de vereniging in staat is haar sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren.

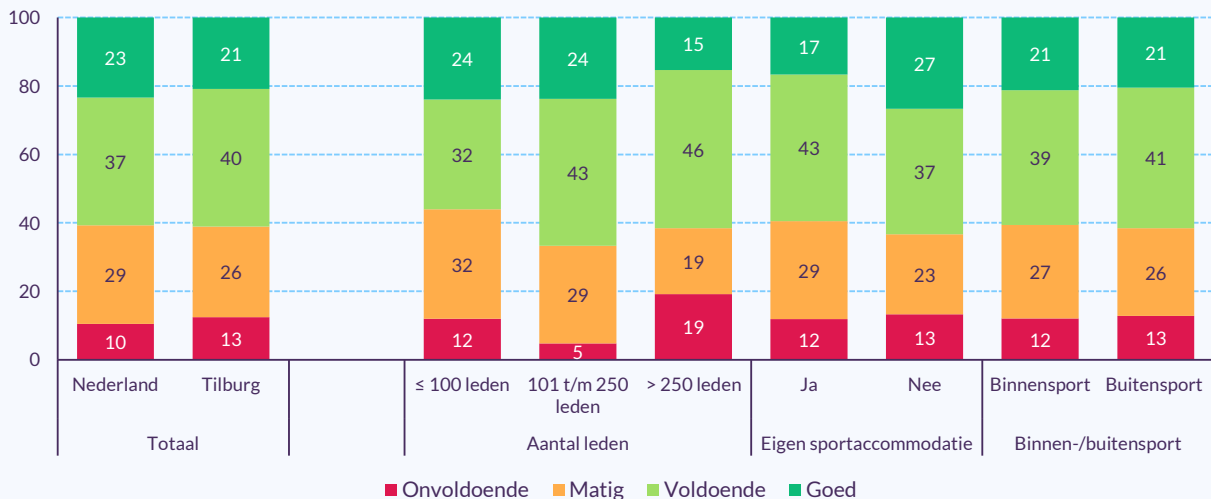
De index organisatiekracht bestaat uit vijf criteria: leden, kader, accommodatie, financiën en beleid. De score per criterium delen we in onvoldoende, matig, voldoende of goed in. De scores op alle criteria bepalen samen de organisatiekracht van de vereniging. Zie bijlage 1 voor meer uitleg over de methode.

2.1 Organisatiekracht verenigingen

Zes op de tien verenigingen organisatiekrachtig

61 procent van de sportverenigingen scoort voldoende of goed op de index organisatiekracht (figuur 2.1). Organisatiekrachtige verenigingen zijn in staat het sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren. De Tilburgse verenigingen scoren daarmee vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde (60 procent voldoende of goed).

Figuur 2.1
Organisatiekracht sportverenigingen gemeente Tilburg
 (in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Grote verenigingen (≥ 250 leden) scoren vaker onvoldoende dan middelgrote (101 t/m 250 leden) en kleine verenigingen (≤ 100 leden) (figuur 2.1). In totaal scoren kleine verenigingen vaker matig of onvoldoende dan middelgrote en grote

verenigingen. Ook op landelijk niveau zien we dat kleine verenigingen over het algemeen iets slechter scoren op organisatiekracht dan de grotere verenigingen.

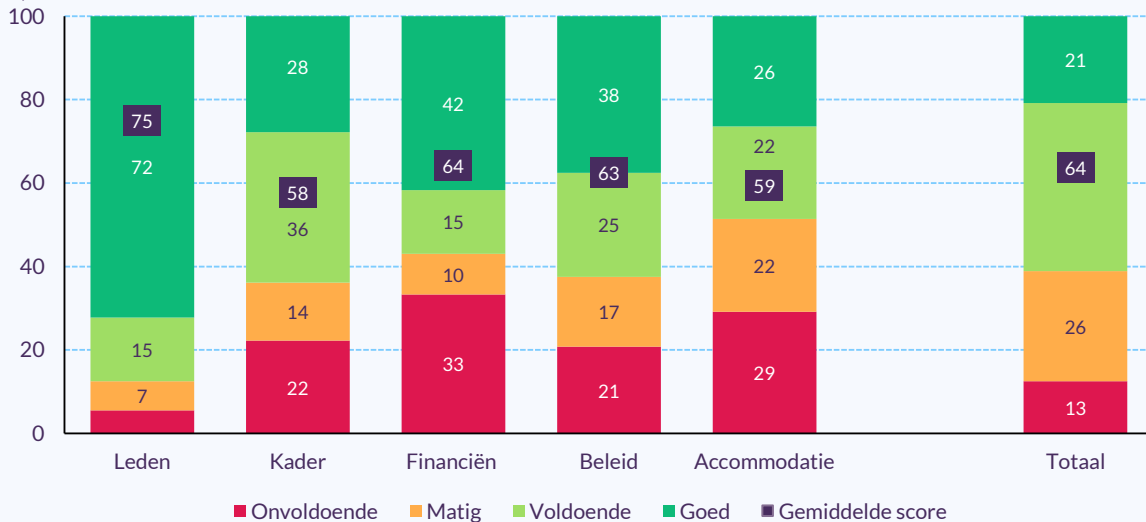
Verenigingen met een eigen sportaccommodatie scoren ongeveer even vaak goed of voldoende (60%) als verenigingen die geen eigen sportaccommodatie hebben (64%). Ook tussen binnen- en buitensportverenigingen zit weinig verschil qua organisatiekracht. Verenigingen voor individuele sporten scoren vaker voldoende of goed (71%) op organisatiekracht dan verenigingen voor teamsporten (49%, niet in figuur).

Financiën en accommodatie grootste aandachtspunten

De sportverenigingen scoren het hoogst op het criterium leden (figuur 2.2). 87 procent scoort daarop voldoende of goed. Dat is iets hoger dan het landelijke gemiddelde (81%). Negen verenigingen scoren onvoldoende of matig op het criterium leden.

Figuur 2.2
Verdeling scores sportverenigingen Tilburg op criteria van organisatiekracht

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Verenigingen scoren het vaakst onvoldoende of matig op het criterium accommodatie (51%). Zes op de tien grote verenigingen scoren hierop onvoldoende of matig (61%, niet in figuur). Kleine verenigingen en middelgrote verenigingen scoren beter (respectievelijk 48% en 44% onvoldoende/matig).

Verenigingen zonder eigen accommodatie scoren vaker onvoldoende of matig op dit criterium dan verenigingen met een eigen accommodatie (niet in figuur). Landelijk scoort 32 procent van de verenigingen onvoldoende of matig op dit criterium.

Een derde van de verenigingen scoort onvoldoende en een op de tien scoort matig op het criterium financiën. Er zijn geen noemenswaardige verschillen tussen kleine, middelgrote en grote verenigingen. Binnensportverenigingen scoren vaker onvoldoende of matig (48%) dan buitensportverenigingen (39%, niet in figuur). Landelijk scoort vier op de tien verenigingen matig of onvoldoende op het criterium financiën (24% onvoldoende en 15% matig).

Op de criteria beleid en kader scoort twee derde van de verenigingen voldoende of goed. Landelijk scoren zowel beleid als kader iets lager. Op beide criteria scoort iets meer dan de helft van de verenigingen voldoende of goed (54%).

Bij beide criteria valt op dat verenigingen voor individuele sporten beter scoren dan de verenigingen voor teamsporten en semi-individuele sporten.

Vergelijking organisatiekracht 2014-2024

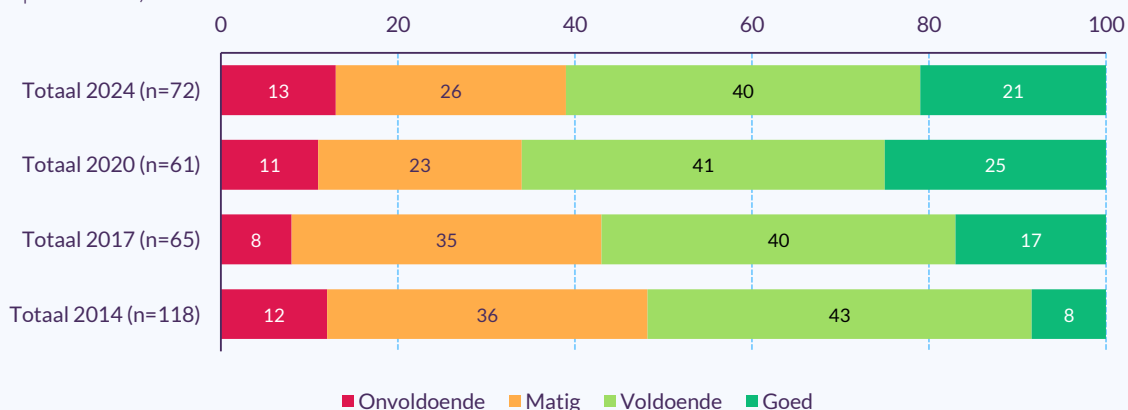
Ten opzichte van 2020 is er een kleine daling te zien in de organisatiekracht van verenigingen (figuur 2.3). In 2020 scoorde 67 procent van de verenigingen voldoende of goed, terwijl dit in 2024 61 procent is.

De organisatiekracht van de verenigingen die in beide jaren deelnamen, is licht gedaald. De organisaties die alleen in 2024 deelnamen (de zogenaamde 'nieuwe' verenigingen), scoren hoger op organisatiekracht dan de verenigingen die alleen in 2020 meededen.

Ondanks de verschillen in de responsgroepen in de verschillende jaren lijkt er ten opzichte van 2014 sprake van een stijgende trend in de organisatiekracht van Tilburgse verenigingen. Ten opzichte van 2014 is het aandeel verenigingen dat een voldoende of goed scoort gestegen van 51 naar 61 procent (figuur 2.3).

Figuur 2.3
Organisatiekracht verenigingen 2014-2024

(in procenten)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2014, 2017, 2020, 2024.

2.2 Leden

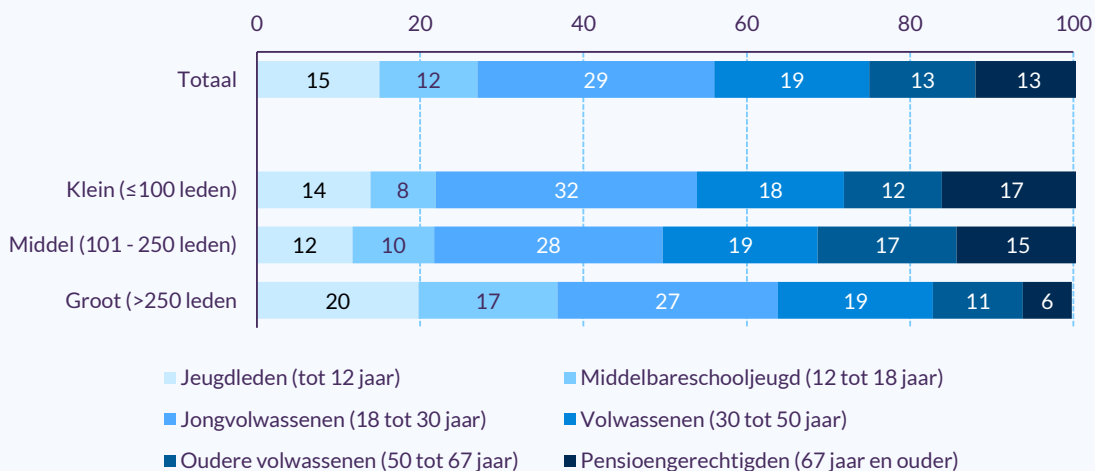
Verschillen in leeftijdsverdeling leden tussen verenigingen

Gemiddeld bestaat een kwart (27%) van het ledenbestand van de sportverenigingen uit leden jonger dan 18 jaar. Bij grote verenigingen is dit aandeel met 37 procent hoger (figuur 2.4) dan bij de kleine en middelgrote verenigingen (22%). Een kwart van de verenigingen heeft geen jeugdleden (niet in figuur). Dit zijn voornamelijk kleine verenigingen.

Figuur 2.4

Opbouw ledenbestand van de verenigingen naar leeftijd en verenigingsgrootte

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Gemiddeld bestaat een kwart (26%) van het ledenbestand uit oudere volwassenen en pensioengerechtigden (figuur 2.4). Met name kleine en middelgrote verenigingen hebben relatief veel oudere leden (respectievelijk 29% en 32%).

Een derde verwacht ledenstijging

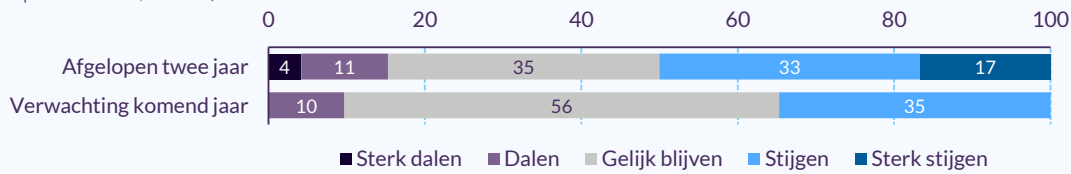
In de afgelopen twee jaar steeg het ledenaantal bij de helft van de verenigingen. Bij 15 procent daalde het ledenaantal juist (figuur 2.5). Met name de middelgrote verenigingen groeiden (niet in figuur).

Komend jaar verwacht ruim een derde (35%) van de verenigingen een stijging in het ledenaantal (figuur 2.5). Een op de tien verwacht dat het ledenaantal daalt. Meer dan de helft van de verenigingen verwacht dat het ledenaantal gelijk blijft (56%). Het zijn met name kleine en middelgrote verenigingen die een stijging van het ledental verwachten (niet in figuur).

Figuur 2.5

Ledenontwikkeling van de sportverenigingen in de afgelopen twee jaar en de verwachting voor het komende jaar

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

De meeste verenigingen (89%) geven aan te willen groeien in aantal leden (niet in figuur). De overige verenigingen willen niet groeien. De meeste verenigingen zetten in op groei door nieuwe leden te werven (38%, niet in figuur). Een vijfde zet in op het afremmen van de uitstroom. Een derde van de verenigingen geeft aan wel te willen groeien, maar geen specifieke speerpunten te hebben.

Ontwikkeling ledental geen bedreiging voor drie kwart verenigingen

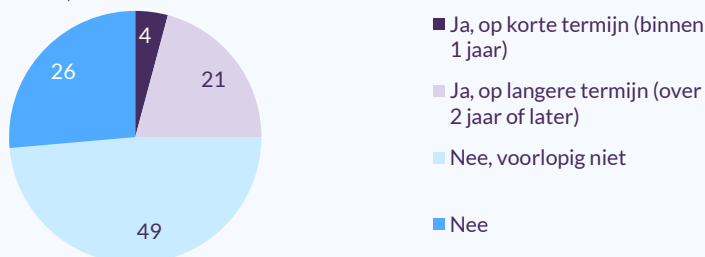
Drie kwart van de verenigingen geeft aan dat de ontwikkeling in het ledental (voorlopig) geen bedreiging vormt voor het voortbestaan van de vereniging (figuur 2.6). Een kwart geeft aan dat de ontwikkelingen in het ledental een bedreiging zouden kunnen zijn voor de toekomst van de vereniging.

21 procent van de verenigingen verwacht dat dit pas over meer dan twee jaar het geval is. 4 procent verwacht dit al binnen twee jaar. Die 4 procent bestaat uit twee kleine en één middelgrote vereniging (niet in figuur). Verder maken teamsportverenigingen zich vaker zorgen over de ontwikkeling van hun ledenbestand dan verenigingen voor semi-individuele en individuele sporten (niet in figuur).

Figuur 2.6

Ontwikkeling ledenaantal als bedreiging voor de toekomst van de sportvereniging

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Kwart verenigingen heeft wachtlijst

13 procent van de verenigingen hanteert op dit moment een ledenstop (niet in figuur). Verder hanteert iets meer dan een kwart (26%) een wachtlijst. Grote verenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie hanteren deze maatregelen vaker dan kleine en middelgrote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie.

De meest genoemde redenen voor het toepassen van een ledenstop of wachtlijst zijn een gebrek aan faciliteiten voor trainingen en aan beschikbaar kader om de trainingen te geven.

2.3 Kader

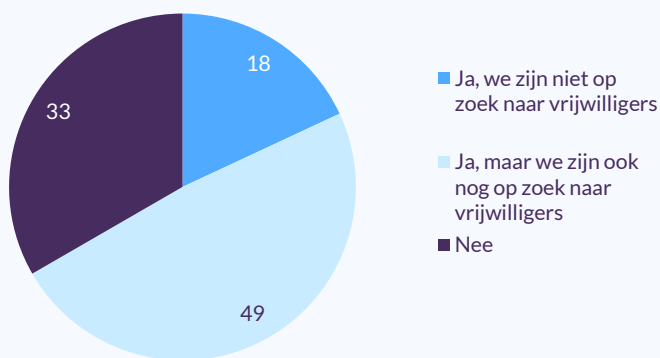
Een derde verenigingen heeft onvoldoende vrijwilligers

Een derde van de verenigingen geeft aan onvoldoende vrijwilligers te hebben (figuur 2.7). Dat is iets hoger dan landelijk, waar een kwart van de verenigingen kampt met te weinig vrijwilligers.

De helft (49%) van de Tilburgse verenigingen zegt voldoende vrijwilligers te hebben, maar ook nog op zoek te zijn naar nieuwe vrijwilligers. 18 procent heeft voldoende vrijwilligers en is ook niet op zoek naar nieuwe.

Kleine verenigingen geven het vaakst aan niet op zoek te zijn naar nieuwe vrijwilligers (niet in figuur). Meer dan negen op de tien grote (93%) en middelgrote verenigingen (91%) zijn nog op zoek naar vrijwilligers (niet in figuur).

Figuur 2.7
Sportverenigingen met voldoende vrijwilligers in de vereniging
(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Merendeel verenigingen heeft geen plan voor werving/behoud vrijwilligers

Meer dan de helft van de verenigingen (58%) heeft geen plan op papier voor de werving of het behoud van vrijwilligers (niet in figuur). 21 procent zegt wel een plan te hebben. 21 procent is bezig met de ontwikkeling van een plan.

Met name kleine verenigingen hebben vaak geen plan. Grote verenigingen hebben juist relatief vaak wel een plan voor de werving en het behoud van vrijwilligers. Toch heeft ook een derde van de grote verenigingen geen plan op papier.

Een derde verenigingen heeft onvoldoende trainers

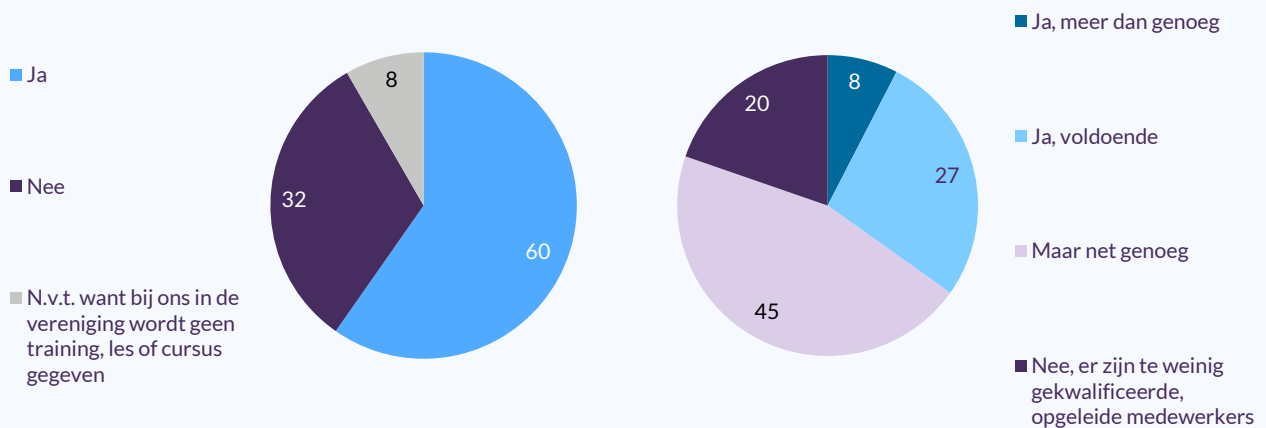
Zes op de tien verenigingen geven aan voldoende trainers te hebben (figuur 2.8). Een derde heeft onvoldoende trainers. Bij een klein deel van de verenigingen (8%) wordt geen training gegeven.

Grote verenigingen geven vaker aan onvoldoende trainers te hebben dan middelgrote en kleine verenigingen (niet in figuur). Ook hebben teamsportverenigingen vaker onvoldoende trainers dan verenigingen voor individuele sporten (niet in figuur).

Figuur 2.8

Sportverenigingen met voldoende trainers (links) en gekwalificeerde, opgeleide trainers (rechts)

(in procenten, links n=72, rechts n=66)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

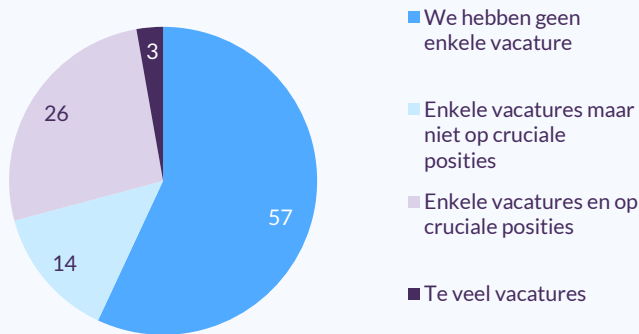
Bij meer dan acht op de tien verenigingen (84%) die trainingen aanbieden, zijn voldoende gekwalificeerde en opgeleide medewerkers aanwezig (figuur 2.8). Wel geeft de helft (49%) van deze verenigingen aan dat zij maar net genoeg geschoolde trainers hebben. 20 procent geeft aan onvoldoende gekwalificeerde en opgeleide medewerkers te hebben.

Meer dan de helft (57%) van de verenigingen heeft geen enkele vacature openstaan voor medewerkers of vrijwilligers ([figuur 2.9](#)). Grote verenigingen hebben vaker vacatures openstaan dan kleine verenigingen (niet in figuur). Iets meer dan een kwart (26%) van de verenigingen heeft enkele vacatures op cruciale posities ([figuur 2.9](#)). 14 procent heeft vacatures, maar op niet cruciale posities.

Figuur 2.9

Vacatures voor betaalde medewerkers en vrijwilligers bij de sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Zes op tien verenigingen werken met vrijwilligersvergoedingen

22 procent van de verenigingen heeft betaalde medewerkers in dienst (niet in figuur). Landelijk is dat 16 procent. Grote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie hebben vaker betaalde medewerkers in dienst. Het aantal betaalde medewerkers is bij de meeste verenigingen beperkt tot enkele. Twee verenigingen hebben meer dan tien betaalde medewerkers.

Verder werkt 58 procent van de verenigingen met vrijwilligersvergoedingen (niet in figuur). Landelijk is dat 41 procent. Ook hierbij geldt dat grote verenigingen vaker dit vaker doen dan kleine verenigingen.

2.4 Beleid

Helft verenigingen werkt planmatig

De helft van alle verenigingen heeft de afgelopen vier jaar nieuwe voornemens, doelstellingen of plannen op papier gezet voor het functioneren van de vereniging of de organisatie van activiteiten (niet in figuur). Dit is lager dan landelijk (63%). Met name grote verenigingen werken met plannen op papier.

In zes op de tien beleidsplannen aandacht voor ledenbehoud en/of -werving

De plannen van verenigingen hadden het vaakst betrekking op ledenbehoud en/of -werving (61%), werving en behoud van vrijwilligers/verenigingskader (56%) en veilig sportklimaat (47%, [figuur 2.10](#)). Verenigingen waren het minst vaak bezig

met het opzetten van samenwerkingen met onderwijs en andere niet-sportorganisaties. Ook het opzetten van aanvullende diensten zoals kinderopvang en het bereiken van specifieke doelgroepen krijgen weinig aandacht.

Figuur 2.10
Onderwerpen beleidsplannen van sportverenigingen in Tilburg in de afgelopen vier jaar
 (in procenten, n=36)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Meer dan helft verenigingen zet in op ledenbehoud en/of -werving

De besturen van de verenigingen zijn het komend jaar het meest bezig met ledenbehoud en/of -werving (54%, **figuur 2.11**). Ook wil 38 procent inzetten op werving en behoud van vrijwilligers en/of verenigingskader. Daarnaast noemt 22 procent van de verenigingen sfeer en cultuur op de vereniging en veilig sportklimaat als speerpunt voor komend jaar.

Figuur 2.11

Speerpunten van sportverenigingen in Tilburg voor komend jaar

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Ontwikkeling aantal vrijwilligers grootste probleem

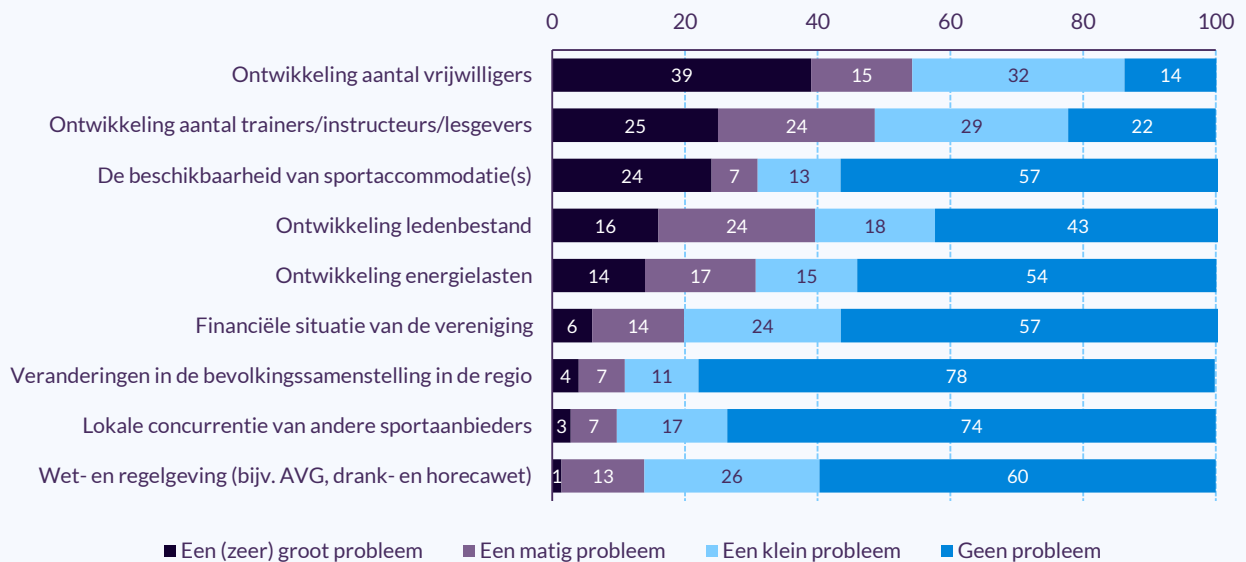
Vrijwel alle verenigingen (97%) geven aan op een of meerdere thema's problemen te ervaren (niet in figuur). Twee derde (65%) ervaart ten minste op één thema een (zeer) groot probleem.

Bijna vier op de tien verenigingen geven aan dat de ontwikkeling van het aantal vrijwilligers een (zeer) groot probleem is (figuur 2.12). De helft (47%) ervaart hier een klein of matig probleem. Met name grote en teamsportverenigingen geven aan (zeer) grote problemen te ervaren met de ontwikkeling van het aantal vrijwilligers (niet in figuur).

Als oorzaken voor de vrijwilligersproblematiek noemen verenigingen weinig animo onder ouders om vrijwilligerstaken te vervullen en een toename van consumentengedrag onder leden (niet in figuur).

Figuur 2.12
Ervaren problemen door de sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Verder ervaren verenigingen problemen met de ontwikkeling van het aantal trainers/instructeurs/lesgevers (78%). Daarnaast heeft een kwart van de verenigingen (zeer) grote problemen met de beschikbaarheid van sportaccommodaties (figuur 2.12).

Wat betreft de ontwikkeling van het aantal beschikbare trainers benoemen verenigingen dat het lastig is om gekwalificeerde mensen te vinden die trainingen en lessen kunnen geven. Verder benoemen ze dat er weinig betrokken vrijwilligers zijn die trainingen of lessen willen geven (niet in figuur).

De problemen die verenigingen ervaren met hun accommodaties, hebben vooral te maken met een gebrek aan beschikbare velden, zaalruimte, baanruimte op de ijsbaan en zwembaden in de zwembaden. Sommige verenigingen hebben een ledenstop ingesteld vanwege dit gebrek aan ruimte (niet in figuur).

Verenigingen ervaren de minste problemen met wet- en regelgeving, veranderingen in de samenstelling van de bevolking en lokale concurrentie van andere sportaanbieders (figuur 2.12).

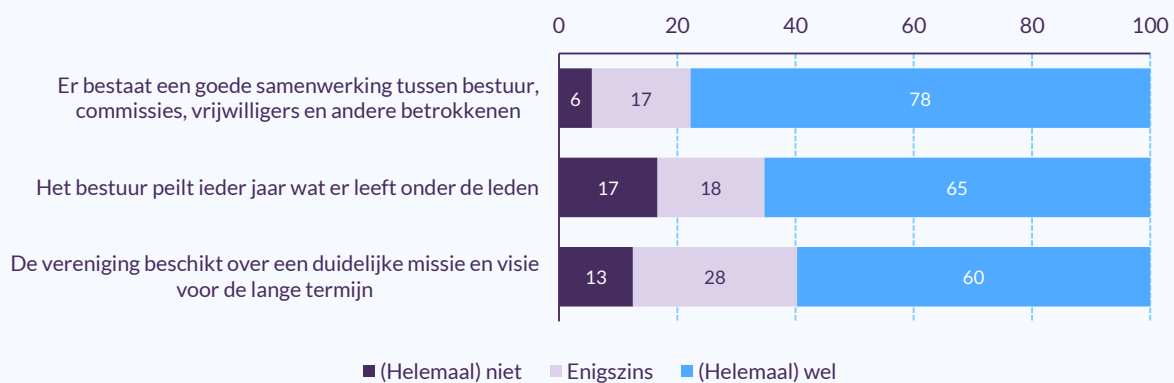
Zes op de tien verenigingen hebben langetermijnvisie

Zes op de tien verenigingen geven aan een langetermijnvisie te hebben (figuur 2.13). 28 procent geeft aan dat dit enigszins het geval is. Daarnaast geeft 78 procent aan een goede samenwerking te hebben tussen bestuur, commissies, leden en andere betrokkenen. 65 procent van de verenigingen vraagt jaarlijks uit bij leden wat er speelt binnen de vereniging. Ongeveer twee op de tien verenigingen (18%) doen dit enigszins.

Figuur 2.13

Stellingen over visie en interne samenwerking, volgens sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

2.5 Financiën

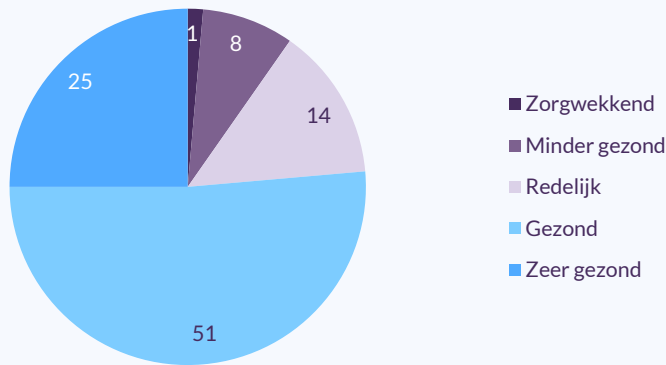
Drie kwart verenigingen financieel (zeer) gezond

Drie kwart van de verenigingen typeert hun eigen financiële situatie als (zeer) gezond (figuur 2.14). 8 procent van de verenigingen geeft aan minder gezond te zijn, en één vereniging geeft aan een zorgwekkende financiële situatie te hebben. Verenigingen voor individuele sporten geven vaker aan gezond te zijn dan verenigingen voor semi-individuele en teamsporten (niet in figuur).

Figuur 2.14

Eigen inschatting financiële positie sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Zes op de tien verenigingen hebben positief financieel resultaat

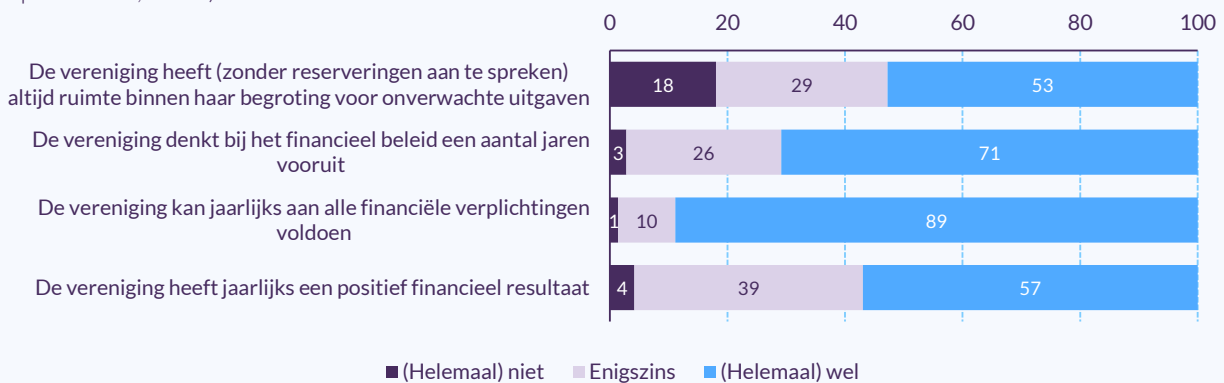
Zes op de tien verenigingen (57%) geven aan jaarlijks een positief financieel resultaat te hebben (figuur 2.15). 4 procent heeft (helemaal) geen positief resultaat. Dit zijn drie grote verenigingen (niet in figuur).

Verenigingen voor individuele sporten boeken relatief vaker een positief financieel resultaat dan teamsportverenigingen en verenigingen voor semi-individuele sporten (niet in figuur).

Figuur 2.15

Stellingen over financiën, volgens sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Negen op de tien verenigingen geven aan jaarlijks aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen (figuur 2.15). Eén vereniging kan dit niet. Iets meer dan de helft

(53%) van de verenigingen heeft binnen de begroting ruimte om onverwachte uitgaven op te vangen zonder reserves aan te spreken. Twee op de tien verenigingen hebben deze ruimte niet ([figuur 2.15](#)).

Zeven op de tien verenigingen geven aan een aantal jaren vooruit te denken in het financiële beleid ([figuur 2.15](#)). Een kwart (26%) doet dit enigszins.

2.6 Accommodaties

Een derde voorziet ruimtegebrek in de toekomst

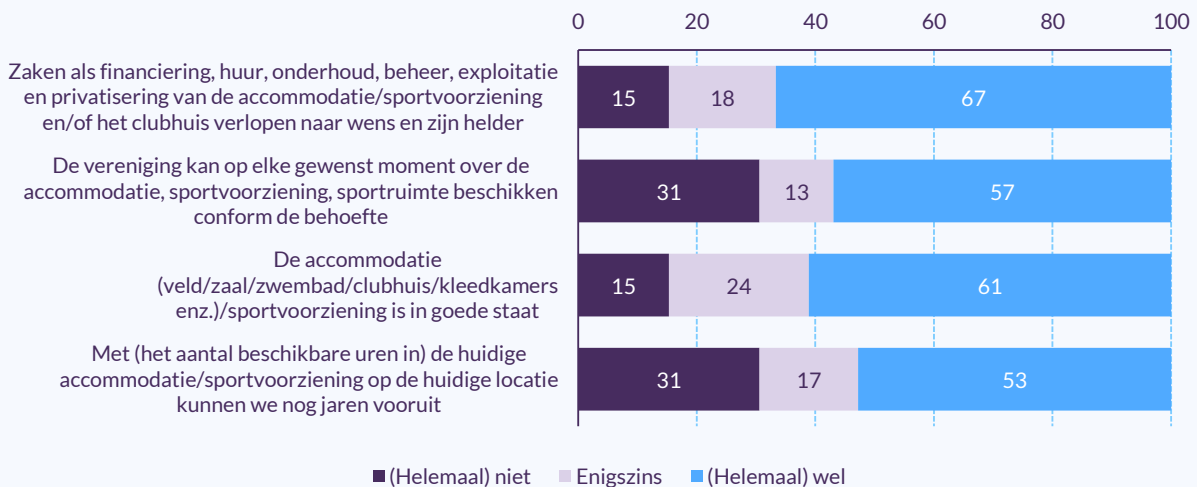
Bijna een derde van de Tilburgse verenigingen (31%) geeft aan met het huidige aantal beschikbare uren (helemaal) niet vooruit te kunnen de komende jaren ([figuur 2.16](#)). Dit geldt vaker voor grote verenigingen dan voor kleine en middelgrote verenigingen (niet in figuur).

Iets meer dan de helft van de verenigingen (53%) kan wel nog jaren vooruit met hun huidige accommodatie ([figuur 2.16](#)). Dit zijn met name verenigingen die over een eigen accommodatie beschikken..

Figuur 2.16

Stellingen over onderhoud en staat accommodatie, volgens sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Bijna een derde van de verenigingen (31%) geeft aan niet op elk gewenst moment te kunnen beschikken over de accommodatie ([figuur 2.16](#)). Dit geldt vaker voor verenigingen die hun accommodatie niet in eigen beheer hebben en de binnensporten (niet in figuur). 57 procent van de verenigingen kan wel op elk gewenst moment beschikken over hun accommodatie.

Zes op de tien verenigingen vinden dat de accommodatie in goede staat verkeert ([figuur 2.16](#)). Voor 15 procent geldt dit (helemaal) niet.

Twee derde (67%) van de verenigingen geeft aan dat zaken als financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie naar wens verlopen. Voor 15 procent geldt dit niet (helemaal) ([figuur 2.16](#)).

Zes op de tien verenigingen huren gemeentelijke sportaccommodatie

60 procent van de verenigingen huurt sportaccommodaties, -velden, -zalen of andere sportlocaties bij de gemeente (niet in figuur). Gemiddeld bestaat 39 procent van de totale kosten van de verenigingen uit huur van de accommodatie (niet in figuur). Bij kleine verenigingen is dit percentage hoger dan bij grote en middelgrote verenigingen.

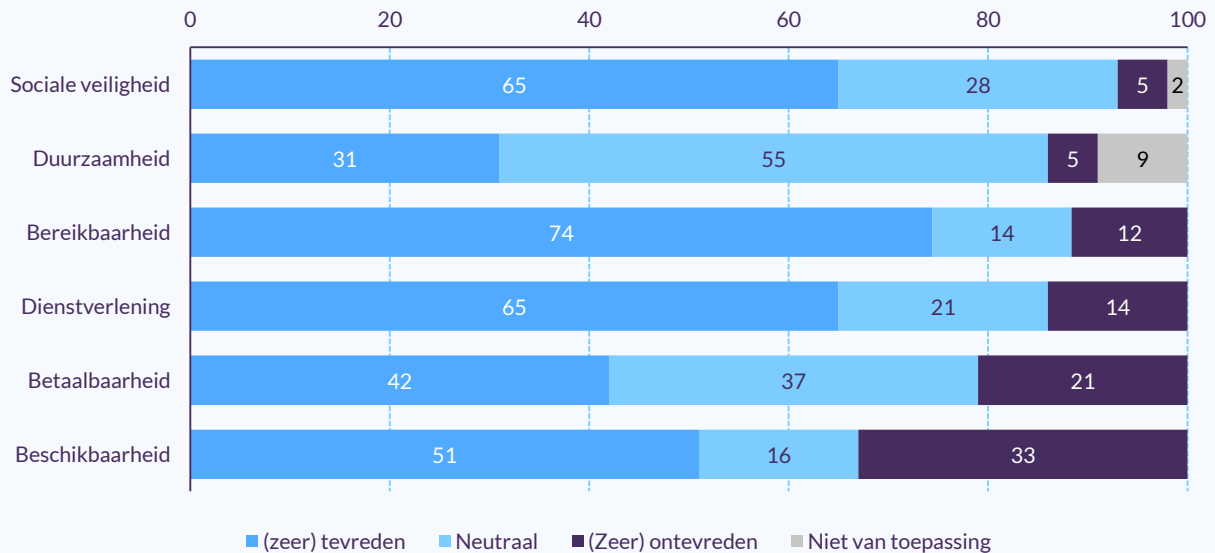
Verenigingen tevreden over bereikbaarheid en sociale veiligheid

Over het algemeen zijn de verenigingen die accommodaties huren bij de gemeente (zeer) tevreden over de bereikbaarheid en de sociale veiligheid van de accommodatie ([figuur 2.17](#)). Daarnaast zijn ze vaak (zeer) tevreden over de dienstverlening van de gemeente wat betreft de accommodaties.

Figuur 2.17

Tevredenheid verschillende aspecten gemeentelijke sportaccommodaties in Tilburg

(in procenten, n=42)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Drie op de tien verenigingen ontevreden over beschikbaarheid accommodaties

Verenigingen zijn het vaakst (zeer) ontevreden over de beschikbaarheid van de accommodaties. Een derde van de verenigingen is hier (zeer) ontevreden over

([figuur 2.17](#)). Binnensportverenigingen zijn relatief vaker ontevreden over de beschikbaarheid van de gemeentelijke accommodaties dan buitensportverenigingen (niet in figuur).

Daarnaast zijn twee op de tien verenigingen (zeer) ontevreden over de betaalbaarheid van de accommodaties ([figuur 2.17](#)). Vier op de tien verenigingen zijn daar wel (zeer) tevreden over.

Maatschappelijke oriëntatie

Om inzicht te krijgen in de bredere maatschappelijke oriëntatie van sportverenigingen buiten het aanbieden van regulier sportaanbod hebben we de index maatschappelijke oriëntatie ontwikkeld. In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van de verenigingen in Tilburg daarop.

De index bestaat uit twee criteria: maatschappelijke activiteit en maatschappelijke intentie. Maatschappelijke activiteit staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen. Maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol.

De score per criterium delen we in onvoldoende, matig, voldoende of goed in. De scores van de twee criteria bepalen de mate van brede maatschappelijke oriëntatie van een vereniging. Zie bijlage 1 voor meer uitleg over de methode.

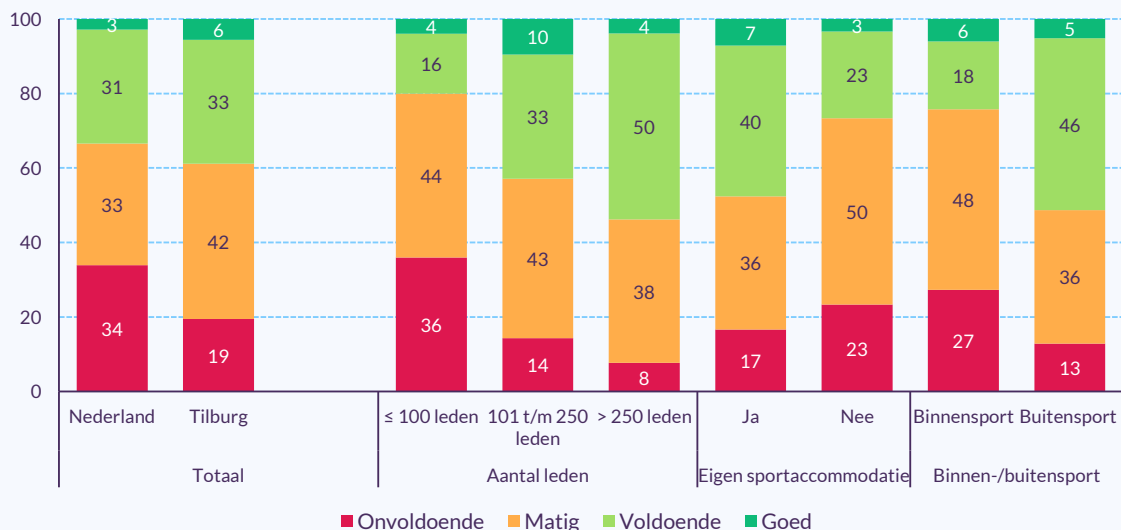
3.1 Maatschappelijke oriëntatie verenigingen

Vier op de tien verenigingen voldoende of goed maatschappelijk georiënteerd

Vier op de tien verenigingen (39%) scoren een voldoende op de index maatschappelijke oriëntatie (figuur 3.1). Deze verenigingen zijn maatschappelijk betrokken en willen dat ook blijven. Dit percentage is iets hoger dan landelijk (34%). Twee op de tien verenigingen (19%) scoren onvoldoende (figuur 3.1).

Figuur 3.1
Maatschappelijke oriëntatie van sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Grote en middelgrote verenigingen scoren vaker voldoende of goed (respectievelijk 54% en 43%) dan kleine verenigingen (20%, [figuur 3.1](#)). Ook scoren verenigingen die een eigen sportaccommodatie hebben hoger (47% voldoende of goed) dan verenigingen zonder eigen accommodatie (26% voldoende of goed). Ten slotte scoren binnensportverenigingen vaker onvoldoende of matig dan buitensportverenigingen (75% vs. 49%).

Bijna helft verenigingen maatschappelijk actief

45 procent van de verenigingen scoort voldoende of goed op het criterium maatschappelijk actief ([figuur 3.2](#)). Landelijk is dit 37 procent.

Grote en middelgrote verenigingen scoren beter dan kleine verenigingen (niet in figuur). Twee op de tien kleine verenigingen scoren voldoende of goed op dit criterium. Bij grote verenigingen zijn dit er meer dan zes op de tien (62%, niet in figuur). Teamsportverenigingen scoren beter dan verenigingen voor individuele en semi-individuele sporten (niet in figuur).

Vier op de tien verenigingen positief over maatschappelijke activiteiten

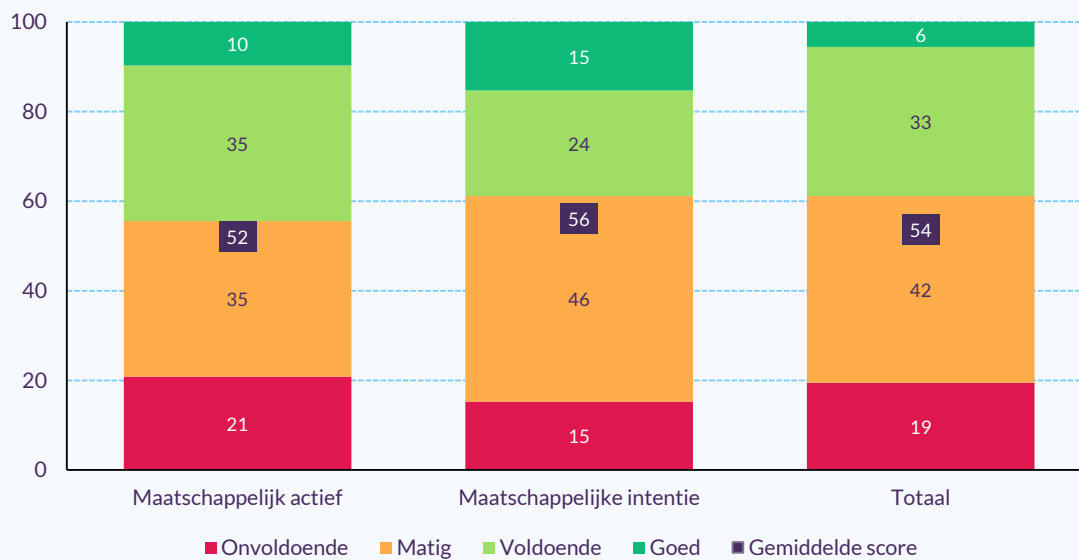
Vier op de tien (39%) verenigingen staan positief tegenover een bredere maatschappelijke rol voor hun vereniging ([figuur 3.2](#)). Deze verenigingen scoren voldoende of goed op het criterium maatschappelijke intentie.

Meer dan de helft (52%) van de grote verenigingen scoort voldoende of goed op dit criterium (niet in figuur). Kleine verenigingen (24%) en middelgrote verenigingen (38%) scoren veel minder vaak voldoende of goed. Verder scoren binnensportverenigingen minder vaak voldoende of goed op dit criterium dan buitensportverenigingen (23% vs. 51%, niet in figuur).

Figuur 3.2

Verdeling scores criteria maatschappelijke oriëntatie van de sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

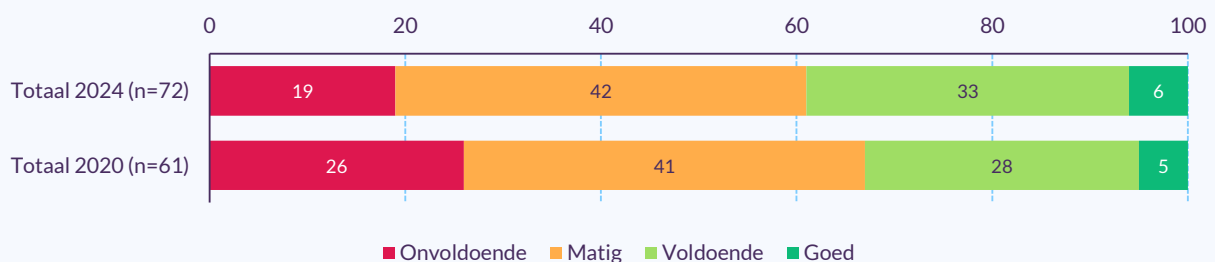
Negen verenigingen die wel een voldoende of goed scoren op maatschappelijke intentie, scoren een onvoldoende of matig op maatschappelijke activiteit (niet in figuur). Voor deze verenigingen ligt er dus een kans om zich maatschappelijk actiever op te stellen.

Maatschappelijke oriëntatie iets toegenomen ten opzichte van 2020

Ten opzichte van 2020 is de maatschappelijke oriëntatie iets gestegen (van 52 naar 54%, niet in figuur). Het aandeel verenigingen dat voldoende of goed scoort, is gestegen van 33 procent in 2020 naar 39 procent in 2024 (figuur 3.3). Met name de maatschappelijke activiteit van de Tilburgse verenigingen is toegenomen (van 49 naar 52%, niet in figuur). De maatschappelijke intentie is gelijk gebleven.

Figuur 3.3

Vergelijking maatschappelijke oriëntatie Tilburgse verenigingen tussen 2020 en 2024

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Bij de verenigingen die aan beide monitoren hebben deelgenomen, was een lichte daling te zien in maatschappelijke activiteit. Maar de maatschappelijke intentie van deze verenigingen is toegenomen, waardoor ook van deze verenigingen de maatschappelijke oriëntatie steeg.

De verenigingen die nieuw waren in de steekproef van 2024, scoorden hoger op maatschappelijke activiteit, maar lager op het criterium maatschappelijke intentie (niet in figuur). De uiteindelijke score op maatschappelijke oriëntatie was ongeveer gelijk voor beide groepen.

3.2 Samenwerking

Vrijwel alle verenigingen werken samen met andere partijen

96 procent van de Tilburgse sportverenigingen heeft het afgelopen jaar samengewerkt met een of meerdere andere organisaties ([figuur 3.4](#)).

De verenigingen werken het vaakst samen met de gemeente/sportbedrijf Tilburg (76%). Ook werken veel verenigingen samen met het onderwijs (60%), andere verenigingen (57%) of sportbonden (51%). Geen enkele vereniging werkte samen met de GGD, instellingen voor kunst en cultuur of met JOGG-Teamfit.

Over het algemeen zijn verenigingen positief over hun samenwerkingen en willen zij deze behouden of intensiveren (niet in figuur). Er zijn vier verenigingen die een samenwerking willen stoppen (niet in figuur).

Merendeel heeft interesse in nieuwe samenwerkingen

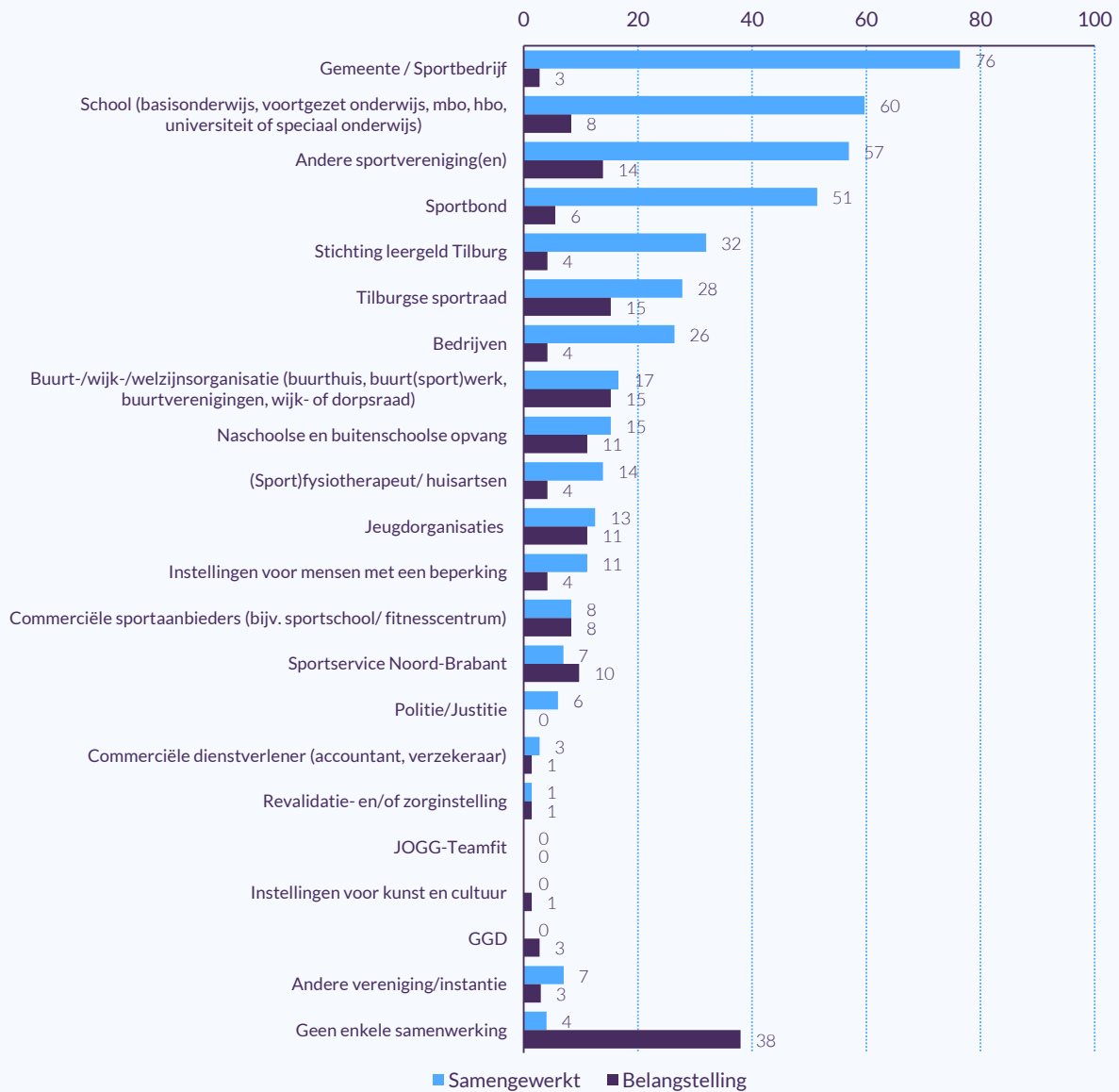
Naast het behouden en intensiveren van bestaande samenwerkingen hebben zes op de tien verenigingen (62%) interesse in het aangaan van nieuwe samenwerkingen met ten minste een partij ([figuur 3.4](#)). Verenigingen zijn het meest geïnteresseerd in nieuwe samenwerkingen met de Tilburgse sportraad (15%) en andere sportverenigingen (14%).

Het gaat hier dus expliciet om nieuwe samenwerkingen. Omdat bijvoorbeeld al veel verenigingen samenwerken met de gemeente, is de interesse in nieuwe samenwerkingen met de gemeente laag.

Figuur 3.4

Organisaties waar sportverenigingen in Tilburg het afgelopen jaar mee hebben samengewerkt en waar ze interesse in hebben om mee samen te werken

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

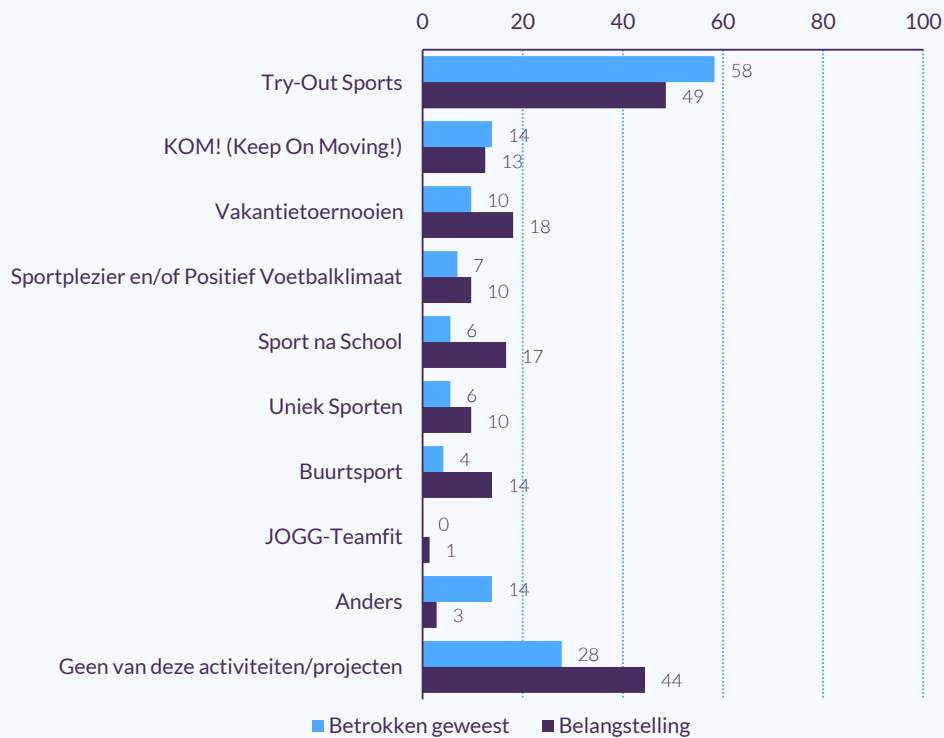
Zeven op de tien verenigingen betrokken bij projecten

72 procent van de Tilburgse verenigingen was afgelopen jaar betrokken bij een of meerdere projecten (figuur 3.5). De verenigingen die niet betrokken waren bij projecten of activiteiten, noemen als belangrijkste redenen dat zij er niet van op de hoogte waren (40%), er geen interesse in hadden (40%) of onvoldoende kader/vrijwilligers hadden om deel te nemen (25%, niet in figuur).

Figuur 3.5

Projecten/functionarissen/activiteiten/regelingen waar de sportverenigingen het afgelopen jaar bij betrokken waren en/of belangstelling voor hebben

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

De meeste verenigingen waren betrokken bij Try-Out Sports (58%, [figuur 3.5](#)). Bij andere projecten, zoals KOM! (14%) en vakantietoernooien (10%), was een kleiner deel van de verenigingen betrokken.

Grote en middelgrote verenigingen waren vaker betrokken bij projecten dan kleine verenigingen (niet in figuur).

Interesse in projecten afgenomen

We hebben de verenigingen gevraagd of ze in de toekomst betrokken willen worden (of blijven) bij sportprojecten, -functionarissen,- activiteiten en -regelingen ([figuur 3.5](#)).

Over het geheel gezien hebben voor komend jaar minder verenigingen interesse om betrokken te zijn bij projecten dan afgelopen jaar het geval was. Afgelopen jaar had 28 procent geen interesse in de activiteiten/projecten. Voor komend jaar is dat bij 44 procent van de verenigingen het geval ([figuur 3.5](#)).

Dit komt vooral doordat middelgrote verenigingen hun interesse in de activiteiten lijken te verliezen. Waar dit jaar nog 86 procent van de middelgrote verenigingen

meedeed aan activiteiten, is die interesse er voor komend jaar nog maar bij 57 procent (niet in figuur). Verder willen grote verenigingen vaker betrokken zijn bij de projecten dan kleine verenigingen (niet in figuur).

Interesse per project

49 procent van de verenigingen heeft interesse om betrokken te worden of te blijven bij Try-Out Sports (figuur 3.5). Dat betekent dat de interesse voor het project iets is afgenomen ten opzichte van dit jaar (58%). Ditzelfde geldt voor het project KOM! (13%, tegenover 14% dit jaar).

Er zijn ook projecten waarvoor de interesse is toegenomen. Zo willen komend jaar meer verenigingen meedoen aan vakantietoernooien, sportplezier en/of PVKT, Sport na school, uniek sporten en buurtsport (figuur 3.5).

3.3 Aanbod

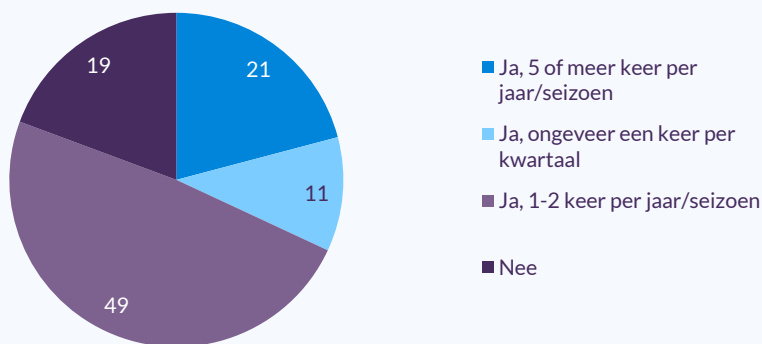
Veel aandacht voor activiteiten voor niet-leden

81 procent van de verenigingen organiseerde dit jaar een of meerdere keren (sport)activiteiten waarbij deelname open stond voor niet-leden (figuur 3.6). De helft (49%) deed dit een of twee keer per jaar, terwijl twee op de tien verenigingen (21%) dit vijf keer of vaker deden. Twee op de tien verenigingen (19%) organiseerden dit jaar geen activiteiten voor niet-leden.

Figuur 3.6

Organiseren van (sport)activiteiten waarbij deelname open staat voor niet-leden door de sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Verenigingen organiseren niet alleen sportactiviteiten

Negen op de tien (88%) verenigingen hebben afgelopen jaar naast het reguliere (sport)aanbod ook andersoortige activiteiten georganiseerd voor hun leden (niet in figuur). Grote verenigingen deden dit vaker dan kleine verenigingen (niet in figuur). Het gaat dan bijvoorbeeld om (jeugd)kampen, borrels of weekenden weg.

Drie op de tien verenigingen bieden faciliteiten en voorzieningen aan voor niet-leden en andere organisaties. Verenigingen doen dit door multifunctionele inzet van de sportruimte van de vereniging, door fitnessruimte beschikbaar te stellen voor niet-leden of door de ruimtes te laten gebruiken als oefen-/repetitieruimte voor culturele organisaties.

Elf verenigingen willen het komende jaar nog (extra) faciliteiten gaan aan aanbieden aan niet-leden of andere organisaties.

Aandacht voor vernieuwing sport- en spelactiviteiten

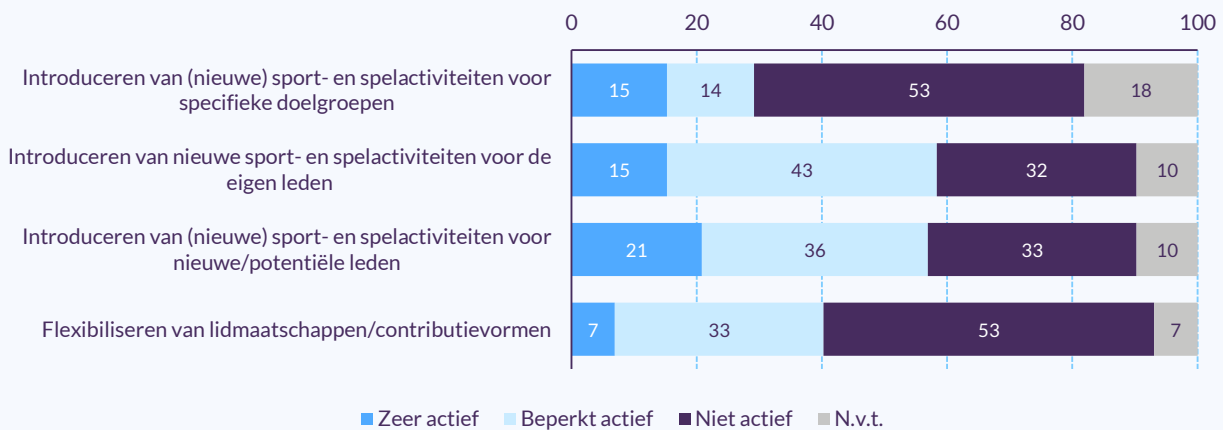
Meer dan de helft van de verenigingen houdt zich beperkt of zeer actief bezig met het introduceren van nieuwe sport- en spelactiviteiten voor de eigen leden (58%) en met het organiseren van nieuwe sport- en spelactiviteiten voor nieuwe/potentiële leden (57%, [figuur 3.7](#)).

Een iets kleiner deel van de verenigingen houdt zich ook enigszins of zeer actief bezig met het flexibiliseren van lidmaatschappen en contributievormen (40%, landelijk 41%) en met het introduceren van (nieuwe) sport- en spelactiviteiten voor specifieke doelgroepen (29%, landelijk 44%).

Figuur 3.7

Aanbieden van activiteiten voor leden en niet-leden door de sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Zes op de tien verenigingen (58%) hebben afgelopen jaar activiteiten georganiseerd speciaal om nieuwe leden te werven (niet in figuur). Vier op de tien verenigingen (42%) hebben dit soort activiteiten niet georganiseerd.

3.4 Maatschappelijke betrokkenheid

Alle verenigingen zien maatschappelijke verantwoordelijkheid

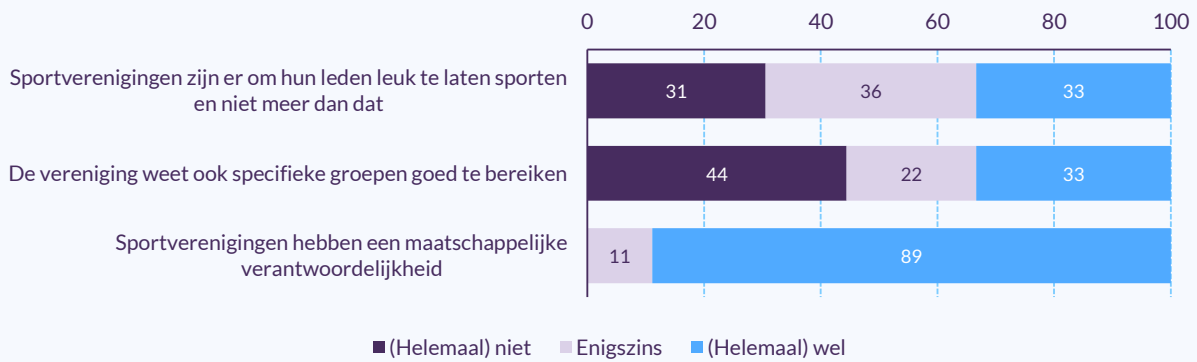
Alle verenigingen vinden dat sportverenigingen in ieder geval enigszins een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben (figuur 3.8). Negen op de tien (89%) verenigingen vinden dat dit ‘grotendeels’ of ‘helemaal’ het geval is.

Toch is ook 33 procent het (grotendeels) eens met de stelling dat verenigingen er alleen zijn om hun leden leuk te laten sporten (figuur 3.8). 45 procent is het hier juist (grotendeels) mee oneens. Binnensportverenigingen zijn het vaker oneens met de stelling dan buitensportverenigingen (niet in figuur).

Figuur 3.8

Stellingen over maatschappelijke betrokkenheid verenigingen, volgens sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

44 procent van de verenigingen geeft aan specifieke doelgroepen (zoals peuters, mensen met een beperking, 60+’ers) niet goed te kunnen bereiken (figuur 3.8). Een derde van de verenigingen lukt dit wel. Kleine en middelgrote verenigingen geven vaker aan dat het hen lukt om specifieke doelgroepen te bereiken dan grote verenigingen (niet in figuur).

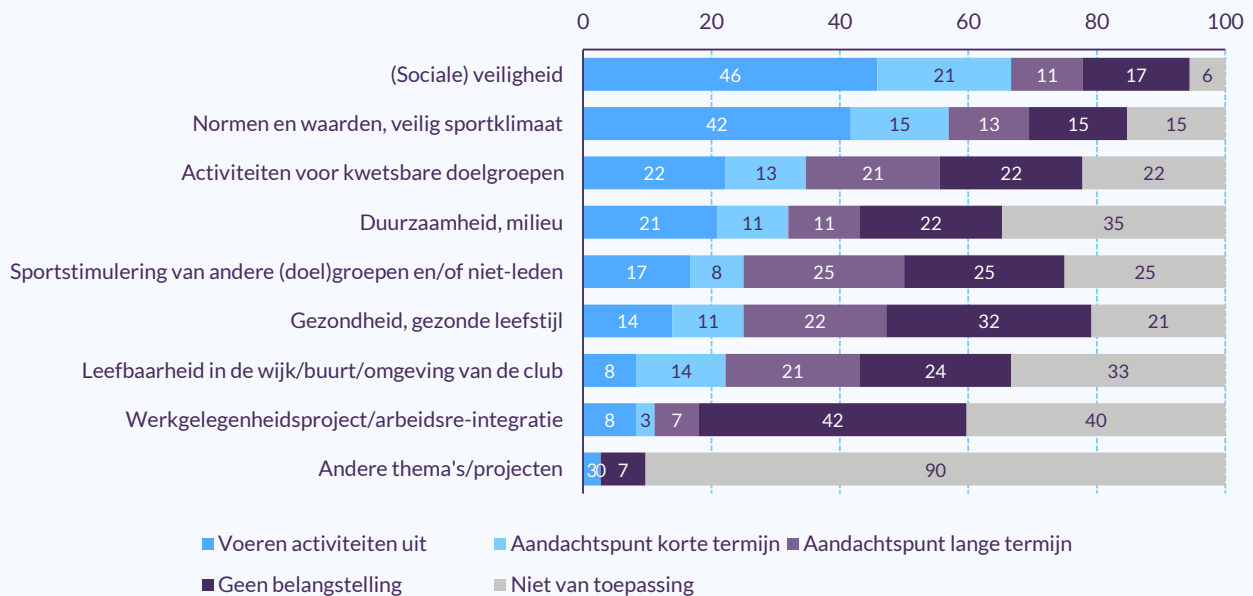
Met name sociale veiligheid en veilig sportklimaat belangrijke thema’s

Bijna de helft (46%) van de sportverenigingen voert activiteiten uit op het thema sociale veiligheid (figuur 3.9). Voor nog eens 21 procent is dit een aandachtspunt voor op de korte termijn. Drie kwart van de grote en middelgrote verenigingen voert activiteiten uit op het thema sociale veiligheid (of wil dit op korte termijn gaan doen). Bij kleine verenigingen is dit ongeveer de helft (niet in figuur).

Een ander belangrijk thema is normen en waarden/veilig sportklimaat. 57 procent van de verenigingen heeft op dit moment activiteiten rondom dit thema of wil hier op korte termijn mee aan de slag (figuur 3.9). Met name grote verenigingen besteden vaak aandacht aan dit thema (niet in figuur).

Verenigingen zijn het minst vaak bezig met werkgelegenheidsprojecten/arbeidsre-integratie, leefbaarheid in de wijk/buurt/omgeving van de club, en gezondheid en gezonde leefstijl.

Figuur 3.9
Aandachtpunten maatschappelijke thema's voor sportverenigingen in Tilburg
 (in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Negen op de tien verenigingen bezig met sociaal veilige sportomgeving

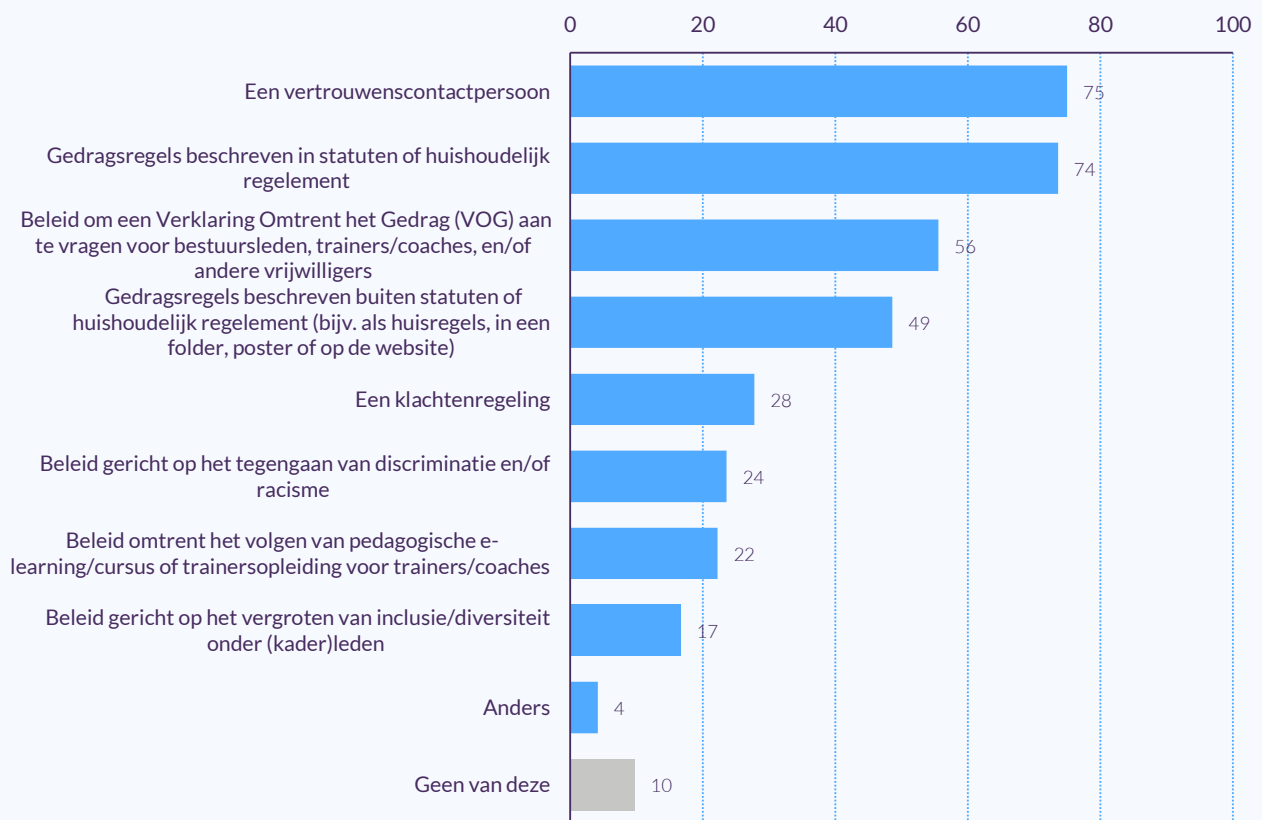
Negen op de tien verenigingen werken met minimaal één maatregel ter bevordering van een sociaal veilige sportomgeving (figuur 3.10). De meest voorkomende maatregel is het hebben van een vertrouwenscontactpersoon. Drie kwart van de verenigingen heeft deze aangesteld.

Daarnaast werken verenigingen vaak met gedragsregels die beschreven staan in de statuten of het huishoudelijk reglement (74%), en met VOG's voor bestuursleden, trainers/coaches en vrijwilligers (56%, figuur 3.10). De meeste verenigingen vervangen deze VOG's na drie jaar (59%) of na vijf jaar (18%).

Figuur 3.10

Maatregelen ter bevordering van een sociaal veilige sportomgeving bij sportverenigingen in Tilburg

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Een op de zes verenigingen voldoet aan basiseisen sociaal veilige sportomgeving

17 procent van de verenigingen voldoet aan alle vier de basiseisen voor een sociaal veilige sportomgeving (niet in figuur): een gedragscode, een vertrouwenscontactpersoon, een VOG voor personeel/vrijwilligers en een e-learning voor personeel/vrijwilligers.

36 procent van de verenigingen voldoet aan drie van de vier eisen. 25 procent voldoet aan twee eisen, en 11 procent aan één eis. Ook 11 procent voldoet aan geen enkele basiseis. Dit zijn vaker kleine verenigingen dan grote of middelgrote.

3.5 Tilburgse index voor maatschappelijke rol sportverenigingen

Over de Tilburgse index

In de Verenigingsmonitor Tilburg 2009 stond een aantal vragen over nevenactiviteiten voor niet-leden, activiteiten om nieuwe leden te werven,

vernieuwing van sportaanbod en deelname aan maatschappelijke initiatieven. Deze vormden samen een eerste indicatie voor de mate waarin sportverenigingen een maatschappelijke rol vervullen in Tilburg.

In 2009 is op basis van deze vier criteria voor Tilburg een index gemaakt voor de maatschappelijke rol van verenigingen. In 2014, 2017, 2020 en 2024 hebben we dezelfde vragen gesteld en dezelfde index voor Tilburg gemaakt. Deze Tilburgse index is niet vergelijkbaar met de index maatschappelijke oriëntatie zoals we deze in paragraaf 3.1 hebben gepresenteerd. Het is een eigen index ontwikkeld voor Tilburg.

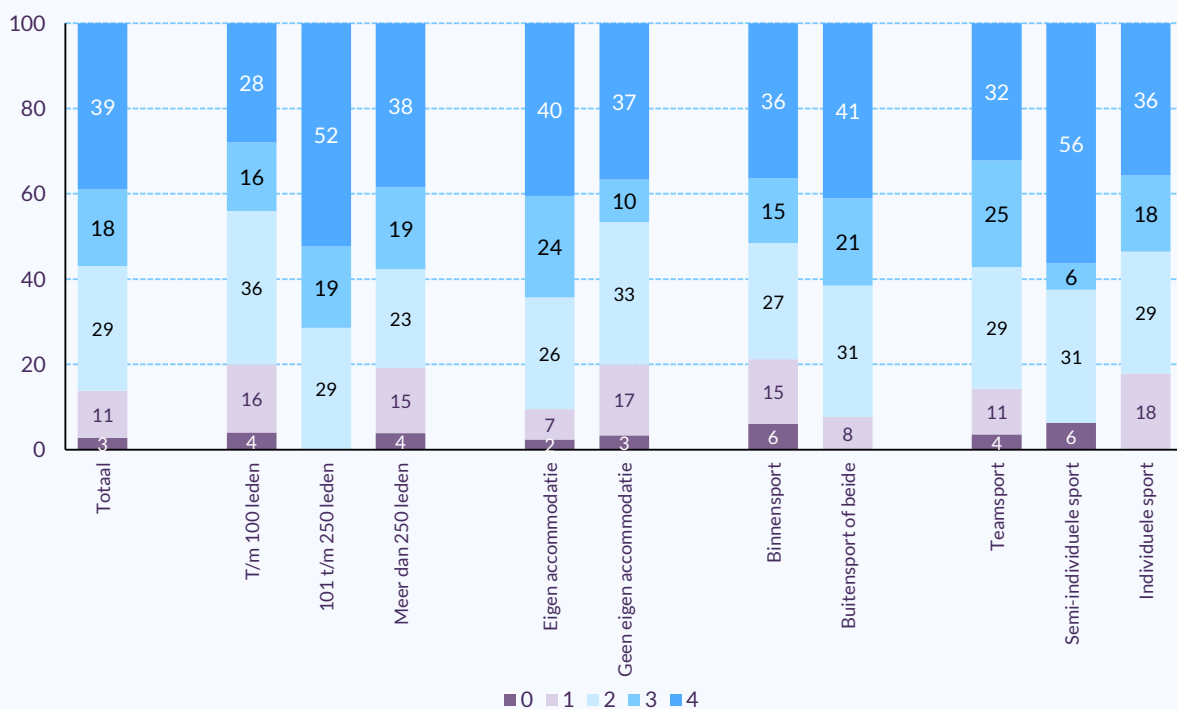
Vier op de tien verenigingen hebben grote maatschappelijke rol

Op basis van de vier criteria heeft 3 procent van de verenigingen in 2024 geen maatschappelijke rol ([figuur 3.11](#)). Zij ondernemen geen enkele van de benoemde activiteiten. 39 procent heeft een zeer grote maatschappelijke rol. Zij voldoen aan alle vier de criteria. De overige verenigingen voldoen aan één (29%), twee (29%) of drie (18%) van de genoemde criteria.

Figuur 3.11

Aantal criteria Tilburgse index maatschappelijke rol waaraan sportverenigingen voldoen, naar achtergrond van verenigingen

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Sinds 2009 is het aandeel verenigingen zonder maatschappelijke rol afgenomen van 10 procent naar 3 procent in 2024 ([figuur 3.12](#)). Dat is weer iets lager dan in 2020

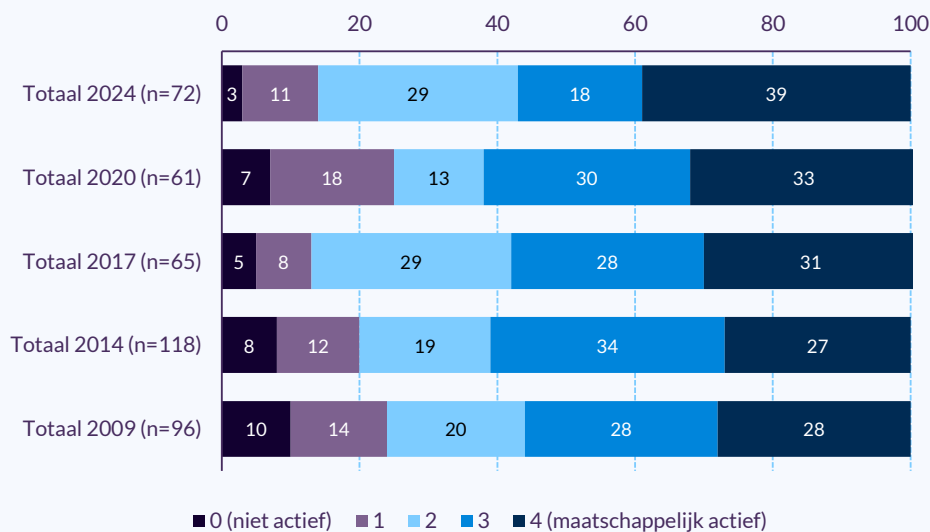
(7%). In de coronaperiode zagen we de maatschappelijke rol van iets afnemen. Met name de groep verenigingen met 0 of 1 op schaal nam toe. Het aandeel verenigingen met een zeer grote maatschappelijke rol is juist toegenomen sinds 2009 (2009: 28%, 2020: 33%, 2024: 39%).

De grotere verenigingen, de verenigingen die over een eigen accommodatie beschikken en de buitensportverenigingen zijn vaker maatschappelijk actief dan de andere verenigingen. Zij scoren hoger op de Tilburgse index. Vanaf 2014 lijkt het erop dat kleine verenigingen, de verenigingen die niet over een eigen accommodatie beschikken en de binnensportverenigingen wat vaker maatschappelijk actief zijn en in de hoogste categorie van de index vallen.

Figuur 3.12

Aantal criteria Tilburgse index maatschappelijke rol waaraan sportverenigingen voldoen, 2009-2024

(in procenten)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Vitaliteitsindex

In dit hoofdstuk bespreken we hoe vitaal de verenigingen in Tilburg zijn. Dat brengen we in beeld door organisatiekracht en maatschappelijke oriëntatie te combineren. Een vitale vereniging is een organisatiekrachtige vereniging die maatschappelijk georiënteerd is.

De matrix die zo ontstaat, kan een hulpmiddel zijn voor segmentatie van verenigingen en kan maatwerk bieden bij ondersteuning. Met de vitaliteitsindex zijn globaal vier soorten verenigingen te onderscheiden: de zogeheten kwetsbare verenigingen, maatschappelijke verenigingen, krachtige verenigingen en vitale verenigingen.

4.1 Krachtige en vitale verenigingen

Kwart verenigingen is vitaal

Een kwart van de verenigingen behoort tot het segment vitale vereniging (figuur 4.1). Dat is vergelijkbaar met landelijk. Dit houdt in dat deze verenigingen voldoende of goed scoren op zowel maatschappelijk oriëntatie als organisatiekracht. De verenigingen zijn krachtig in hun organisatie en vervullen een maatschappelijke rol. Dit zijn voornamelijk grote verenigingen en buitensportverenigingen.

Figuur 4.1

Vitaliteitsmatrix sportverenigingen Tilburg

(in procenten, n=72)

		Organisatiekracht totaal			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Maatschappelijk totaal	Onvoldoende	4	6	8	1
	Matig	6	10	14	13
	Voldoende	1	11	15	6
	Goed	1	0	3	1

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Ruim een derde verenigingen is krachtig

Ruim een derde (36%) van de verenigingen behoort tot het segment krachtige verenigingen (figuur 4.1). Dit is vergelijkbaar met landelijk. Deze verenigingen hebben voldoende organisatiekracht, maar zijn (nog) nauwelijks maatschappelijk georiënteerd. Wanneer deze verenigingen een meer maatschappelijke rol op zich

nemen, kunnen ze doorstromen naar het segment vitaal. Doordat de organisatiekracht op orde is, hebben krachtige verenigingen deze mogelijkheid.

Kleine verenigingen zijn relatief vaak krachtig. 44 procent van de kleine verenigingen valt binnen deze categorie (niet in figuur). Verder vallen ook veel van de binnensportverenigingen (45%) in deze categorie (niet in figuur).

4.2 Kwetsbare en maatschappelijke verenigingen

Kwart verenigingen is kwetsbaar

Iets meer dan een kwart (26%) van de verenigingen behoort tot het segment kwetsbare verenigingen ([figuur 4.1](#)). Zij scoren matig of onvoldoende op zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie. Dit is lager dan het landelijke cijfer van 30 procent.

Kleine verenigingen zijn vaker kwetsbaar (30%) dan grote en middelgrote verenigingen (beide 19%; niet in figuur). Verder zijn verenigingen zonder eigen accommodatie vaker kwetsbaar (33%) dan verenigingen die wel een eigen accommodatie hebben (19%; niet in figuur).

Een op de acht verenigingen is maatschappelijk

13 procent van de verenigingen behoort tot het segment maatschappelijke verenigingen ([figuur 4.1](#)). Deze verenigingen zijn maatschappelijk georiënteerd, maar zijn nauwelijks in staat het sportaanbod te organiseren. Wanneer deze verenigingen willen doorgroeien naar het segment vitaal, zullen zij hun organisatiekracht moeten vergroten.

4.3 Ontwikkeling en eigen inschatting

Enkele verenigingen verschoven van segment

Ten opzichte van 2020 is een aantal verenigingen verschoven van segment. Drie verenigingen behoorden in 2020 tot de vitale verenigingen, maar nu tot de kwetsbare. Dit geldt ook voor drie verenigingen die toen krachtig waren.

Twee kwetsbare verenigingen hebben zich ontwikkeld naar een vitale vereniging. Dit geldt ook voor twee krachtige verenigingen en één maatschappelijke vereniging.

Eigen inschatting wijkt soms af van vitaliteitsindex

Iets meer dan de helft van de verenigingen typeert zichzelf als sterk (57%) en een kwart als zeer sterk (24%) (niet in figuur).

De eigen inschatting van de sterkte van de vereniging sluit niet altijd aan bij de vitaliteit volgens de vitaliteitsindex. Iets meer dan de helft van de kwetsbare verenigingen (56%) typeert zich zelf als sterk en 11 procent als zeer sterk. Ook de helft van de maatschappelijke verenigingen typeert zich als sterk. Alle vitale verenigingen en de meeste krachtige verenigingen (89%) typeren zich als een (zeer) sterke vereniging.

Communicatie en verenigingsondersteuning

Naast organisatiekracht, maatschappelijke oriëntatie en vitaliteit hebben we verenigingen gevraagd naar hoe zij communiceren en hoe zij de ondersteuning vanuit team verenigingsontwikkeling ervaren.

5.1 Communicatie

Verenigingen houden leden op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen

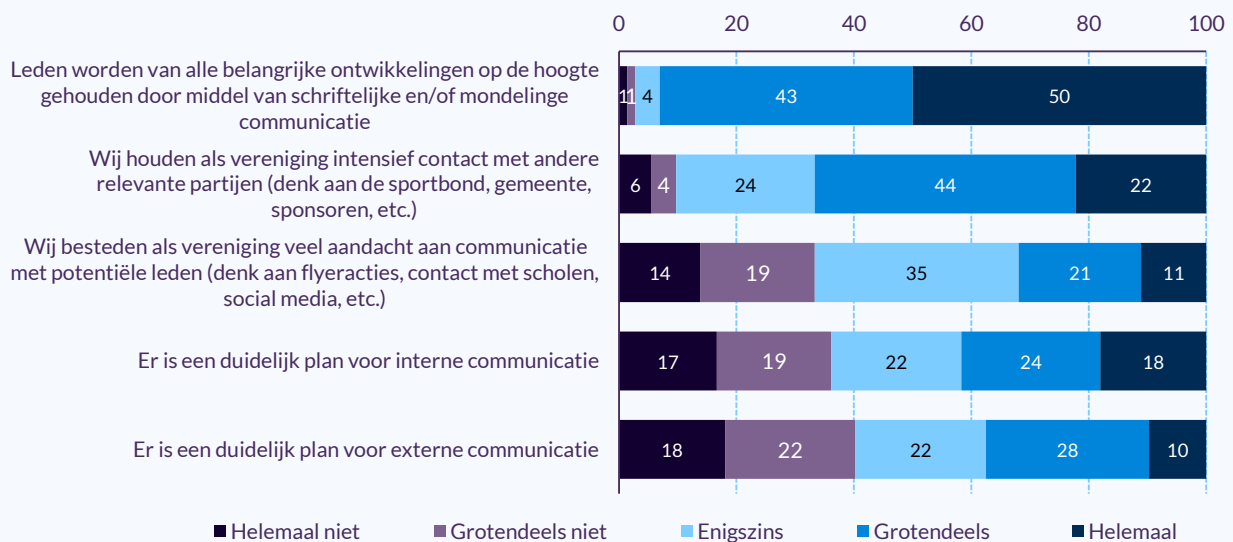
93 procent van de verenigingen geeft aan dat ze hun leden grotendeels of helemaal op de hoogte houden van belangrijke ontwikkelingen (figuur 5.1). Ook geeft twee derde aan intensief contact te onderhouden met relevante partijen zoals sportbonden en de gemeente.

Daarnaast geeft een derde aan bezig te zijn met communicatie richting potentiële leden. Ook een derde geeft aan hier niet of nauwelijks mee bezig te zijn.

Figuur 5.1

Mate waarin sportverenigingen in Tilburg aandacht hebben voor activiteiten op het gebied van communicatie

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Vier op de tien hebben plan voor interne en/of externe communicatie

Ongeveer vier op de tien verenigingen (42%) hebben (grotendeels) een plan voor interne communicatie (figuur 5.1). 36 procent van de verenigingen heeft dit niet of nauwelijks. Dit zijn iets vaker grote verenigingen.

Daarnaast heeft 38 procent van de verenigingen (grotendeels) een plan op papier voor externe communicatie (figuur 5.1). Het zijn iets vaker binnensportverenigingen die zo'n plan hebben dan buitensportverenigingen. 40 procent van de verenigingen heeft niet of nauwelijks een plan voor externe communicatie.

5.2 Verenigingsondersteuning

Drie op de tien verenigingen onbekend met ondersteuningsmogelijkheden

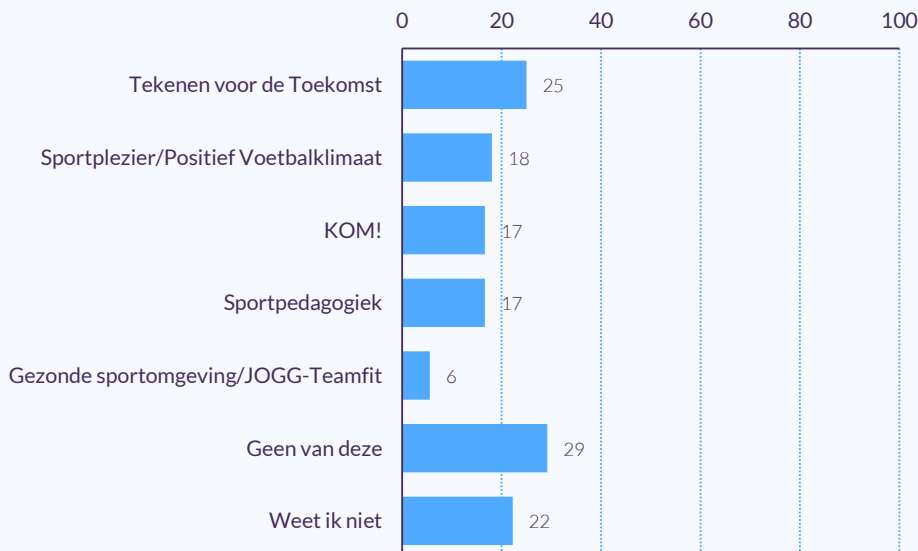
Team verenigingsontwikkeling biedt verschillende ondersteuningsmogelijkheden aan. Drie op de tien verenigingen (29%) geven aan niet bekend te zijn met deze ondersteuningsmogelijkheden (figuur 5.2). Verenigingen geven als belangrijkste verbeterpunt mee om ze beter te informeren over de werkzaamheden van team verenigingsontwikkeling (niet in figuur).

Grote en middelgrote verenigingen zijn vaker bekend met de ondersteuningsmogelijkheden dan kleine verenigingen (niet in figuur). Ook zegt 22 procent van de verenigingen niet te weten of zij bekend zijn met de onderdelen van de verenigingsondersteuning (figuur 5.2).

Figuur 5.2

Bekendheid sportverenigingen in Tilburg met onderdelen verenigingsondersteuning

(in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Een kwart van de verenigingen is bekend met de ondersteuningsmogelijkheden voor Tekenen voor de Toekomst (figuur 5.2). 18 procent is bekend met ondersteuning voor sportplezier/PVKT. Andere ondersteuningsmogelijkheden waar verenigingen bekend mee zijn, zijn KOM! (17%), sportpedagogiek (17%) en gezonde sportomgeving/JOGG-Teamfit (6%).

Verenigingen willen ondersteuning bij ledenwerving en financiën

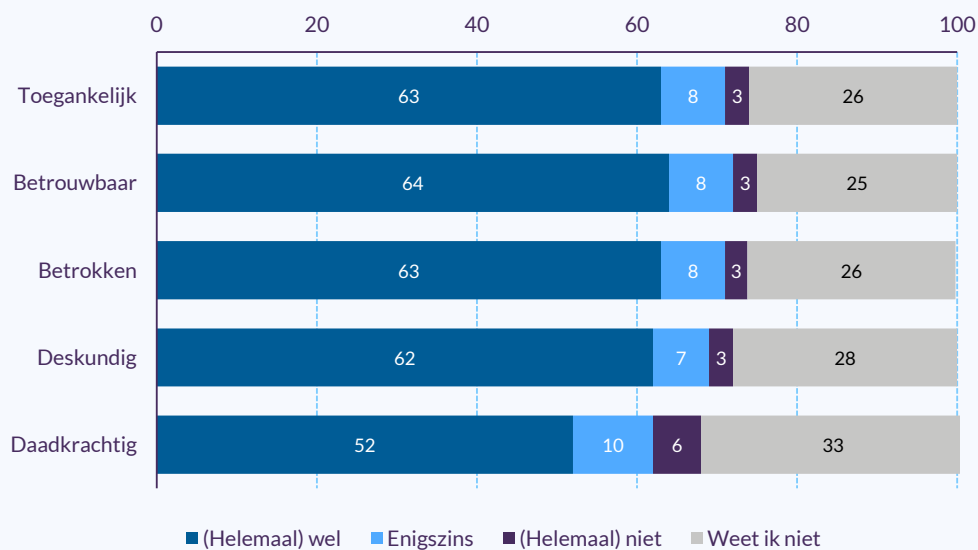
De verenigingen geven aan dat zij qua professionele ondersteuning met name gebaat zouden zijn bij hulp op het gebied van ledenwerving en financiën (niet in figuur). Verder noemen ze problematiek rondom de accommodatie en het werven van vrijwilligers als mogelijke punten voor ondersteuning.

Kernwaarden team verenigingsontwikkeling

Team verenigingsontwikkeling heeft een aantal kernwaarden. Elk van die kernwaarden, behalve daadkrachtig, herkent tussen de 60 en 65 procent van de verenigingen grotendeels of helemaal (figuur 5.3). Bij elke kernwaarde weet een kwart tot een derde van de verenigingen niet goed of die terugkomt in de ondersteuning van team verenigingsontwikkeling (figuur 5.3).

De verenigingen vinden het vaakst dat de kernwaarde ‘daadkrachtig’ niet terugkomt in de ondersteuning (figuur 5.3). 6 procent van de verenigingen vindt dat deze waarde niet of nauwelijks terugkomt in de ondersteuning. Ook geven verenigingen minder vaak aan dat deze kernwaarde (helemaal) wel terugkomt in de ondersteuning dan bij de andere kernwaarden.

Figuur 5.3
Herkenning kernwaarden team verenigingsondersteuning door sportverenigingen in Tilburg
 (in procenten, n=72)

Bron: Mulier Instituut, bevraging sportverenigingen gemeente Tilburg, 2024.

Conclusie & aanbevelingen

In dit hoofdstuk presenteren we de conclusies. Vervolgens doen we enkele aanbevelingen voor de gemeente Tilburg.

6.1 Organisatiekracht

Zes op de tien verenigingen zijn organisatiekrachtig

61 procent van de verenigingen is voldoende of goed in staat het sportaanbod te organiseren voor de (potentiële) leden. De sportverenigingen in Tilburg scoren daarmee vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde.

Financiën en accommodatie belangrijkste aandachtspunten

Verenigingen scoren het vaakst onvoldoende of matig op het criterium accommodatie. Meer de helft (51%) scoort hierop onvoldoende of matig. Verder scoort 43 procent onvoldoende of matig op het criterium financiën.

Een derde (31%) van de verenigingen geeft aan (helemaal) niet vooruit te kunnen op de huidige locatie. Ook 31 procent geeft aan niet op elk gewenst moment te kunnen beschikken over de sportlocatie. Het grootste punt van ontevredenheid over de gemeentelijke sportlocaties is dan ook de beschikbaarheid. Voor een kwart van de verenigingen vormt deze een (zeer) groot probleem.

Drie kwart van de verenigingen typeert de eigen financiële situatie als (zeer) gezond. 57 procent heeft jaarlijks een positief resultaat. 39 procent heeft dit enigszins. Wel geven twee op de tien verenigingen (18%) aan geen ruimte op de begroting te hebben voor onverwachte uitgaven (29% enigszins).

Een derde verenigingen heeft onvoldoende vrijwilligers en trainers

Een derde van de verenigingen geeft aan onvoldoende vrijwilligers te hebben. Acht op de tien verenigingen zijn op zoek naar meer vrijwilligers. Toch heeft meer dan de helft (58%) geen plan voor het werven van vrijwilligers. Ook een derde van de verenigingen geeft aan onvoldoende trainers te hebben.

Werving/behoud leden en vrijwilligers belangrijkste beleidspunten

De helft van alle verenigingen heeft de afgelopen vier jaar plannen of doelstellingen op papier gezet. Deze plannen hadden het vaakst betrekking op werving en behoud van leden of vrijwilligers. Dit zijn dan ook de belangrijkste speerpunten van verenigingen voor komend jaar. De ontwikkeling van het aantal vrijwilligers en het aantal trainers noemen ze het vaakst als reden tot (grote) zorg.

6.2 Maatschappelijke oriëntatie

Vier op de tien verenigingen zijn maatschappelijk georiënteerd

39 procent van de verenigingen scoort voldoende of goed op de index voor maatschappelijke oriëntatie. Deze verenigingen zijn in staat om naast het reguliere

sportaanbod een meer maatschappelijke rol te vervullen. Dit percentage ligt iets boven het landelijke gemiddelde. Grote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie scoren hoger dan kleine verenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie.

Bijna de helft verenigingen is maatschappelijk actief

45 procent van de verenigingen scoort een voldoende of goed op het criterium maatschappelijk actief. Dit zijn met name grote verenigingen. Vier op de tien (39%) staan positief tegenover een bredere maatschappelijke rol van hun vereniging. Negen verenigingen die wel voldoende of goed scoren op maatschappelijke intentie, scoren onvoldoende of matig op maatschappelijke activiteit. Voor deze verenigingen ligt er dus een kans om zich maatschappelijk actiever op te stellen.

Sociale veiligheid en veilig sportklimaat belangrijke thema's

Bijna de helft van de verenigingen (46%) voert activiteiten uit op het thema sociale veiligheid. Drie kwart heeft een vertrouwenscontactpersoon en 56 procent werkt met VOG's voor vrijwilligers en medewerkers. 17 procent van de verenigingen voldoet aan alle vier de eisen voor een sociaal veilige sportomgeving.

Vier op de tien verenigingen hebben zeer grote maatschappelijke rol

Vier op de tien verenigingen (39%) hebben volgens de Tilburgse index een zeer grote maatschappelijke rol. Slechts 3 procent van de verenigingen heeft helemaal geen maatschappelijke rol.

6.3 Vitaliteit

Kwart verenigingen is vitaal

25 procent van de sportverenigingen in de gemeente Tilburg is vitaal. De verenigingen zijn krachtig in hun organisatie en vervullen een maatschappelijke rol. Dit is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Grote verenigingen en buitensportverenigingen zijn vaker vitaal dan kleine en binnensportverenigingen.

Ruim een derde verenigingen is krachtig

Ruim een derde (36%) van de verenigingen behoort tot het segment krachtige verenigingen. Dit houdt in dat ze organisatiekrachtig zijn, maar nauwelijks maatschappelijk georiënteerd. Voornamelijk kleine verenigingen en verenigingen voor individuele sporten zijn krachtig.

Een op de acht verenigingen is maatschappelijk

13 procent van de verenigingen behoort tot het segment maatschappelijke verenigingen. Deze verenigingen zijn maatschappelijk georiënteerd, maar zijn nauwelijks in staat het sportaanbod te organiseren.

Kwart verenigingen is kwetsbaar

Iets meer dan een kwart (26%) van de verenigingen behoort tot het segment kwetsbare verenigingen. Zij scoren matig of onvoldoende op zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie. Het aantal kwetsbare

verenigingen is iets lager dan het landelijke gemiddelde van 30 procent. Kleine verenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie zijn het vaakst kwetsbaar.

6.4 Communicatie en verenigingsondersteuning

Meeste verenigingen communiceren met leden en andere partijen

Meer dan negen op de tien verenigingen informeren hun leden regelmatig over belangrijke ontwikkelingen. Ook onderhoudt twee derde contact met relevante partijen als de gemeente en sportbonden en is een derde bezig met communicatie richting potentiële leden. Ongeveer 40 procent heeft een plan voor interne en/of externe communicatie.

Veel verenigingen niet bekend met mogelijkheden verenigingsondersteuning

29 procent van de verenigingen geeft aan niet bekend te zijn met de ondersteuningsmogelijkheden vanuit team verenigingsontwikkeling. 22 procent zegt niet te weten of er binnen de vereniging kennis is van deze mogelijkheden. Het belangrijkste verbeterpunt dat verenigingen zien is dan ook het vergroten van de bekendheid van deze mogelijkheden. Zelf hebben verenigingen vooral behoefte aan ondersteuning op het gebied van ledenwerving en financiën.

6.5 Aanbevelingen

Op basis van ons onderzoek doen we enkele aanbevelingen voor de gemeente Tilburg.

Werk aan toekomstbestendige accommodaties

Een derde van de verenigingen geeft aan niet vooruit te kunnen in de huidige accommodatie. De grootste problemen lijken te zitten in de beschikbaarheid van de accommodaties. Hier ligt in ieder geval het grootste probleem bij de gemeentelijke sportaccommodaties. Ook is een deel van de accommodaties niet in goede staat. Het is belangrijk met de verenigingen in gesprek te gaan over deze problemen.

Draag bij aan financieel fundament verenigingen

Drie kwart van de verenigingen geeft aan een gezonde financiële positie te hebben. Toch kan slechts 57 procent jaarlijks een positief financieel resultaat overleggen. Ook kan slechts de helft van de verenigingen onverwachte uitgaven makkelijk opvangen. Dit maakt verenigingen financieel kwetsbaar.

Bied daarom ondersteuning of training(en) voor penningmeesters en/of verenigingsbestuurders aan, zodat deze beter in staat zijn een financiële planning te maken. Ondersteuning op het gebied van financiën was een van de meest genoemde antwoorden op de vraag waar verenigingen nog ondersteuning kunnen gebruiken. Deze ondersteuning draagt bij aan de financiële weerbaarheid van een vereniging.

Laat verenigingen het belang inzien van meerjarig beleid

De helft van de verenigingen heeft geen beleids- of werkplan. Verder heeft meer dan de helft nog geen plan op papier staan voor het werven en behouden van

vrijwilligers. Kaart daarom bij verenigingen aan dat vooruitplannen handvatten biedt voor het agenderen en aanpakken van problemen binnen een club. Mogelijk kan een buurtsportcoach of clubondersteuner helpen bij het opzetten van meerjarenbeleid en vrijwilligersplannen.

Neem onduidelijkheid rondom verenigingsondersteuning weg

Er is onduidelijkheid rondom de ondersteuning vanuit team verenigingsondersteuning. Met name kleine verenigingen zijn vaak niet bekend met de ondersteuning die zij kunnen krijgen. Het kan lonen om met verenigingen in gesprek te gaan en hen zo op de hoogte te stellen van de mogelijkheden.

Verenigingen geven zelf aan met name op zoek te zijn naar ondersteuning op het gebied van ledenwerving en financiën. De verenigingsondersteuning kan hierop inspelen.

Zet in op de vier basiseisen voor sociale veiligheid

Negen op de tien verenigingen nemen al minimaal één maatregel om te zorgen voor een sociaal veilige sportomgeving. Toch voldoet minder dan een vijfde van alle verenigingen aan alle vier de basiseisen voor een sociaal veilige sportomgeving. Zo werkt nog steeds 44 procent van de verenigingen niet met VOG's en bieden veel verenigingen geen pedagogische cursus of e-learning aan voor trainers.

Ondersteuning op dit gebied kan ervoor zorgen dat meer verenigingen ook met deze aspecten van de vier V's gaan werken.

Bijlage 1 – Methodiek

Berekening score organisatiekracht

Organisatiekracht bestaat uit vijf criteria: beleid, leden, kader, accommodatie en financiën. Elk criterium van organisatiekracht bestaat uit vragen van de verenigingsmonitor waarop verenigingen een score krijgen.

De verenigingen kunnen op elk criterium maximaal 100 punten halen. Ze scoren een onvoldoende wanneer ze minder dan 40 procent van de punten voor een criterium halen. Een score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, een score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten.

De totaalscores van alle vijf de criteria bepalen de totaalscore voor organisatiekracht, waardoor verenigingen op deze totaalscore maximaal 500 punten kunnen behalen. Deze totaalscore delen we vervolgens opnieuw in onvoldoende, matig, voldoende en goed in, volgens de hierboven genoemde indeling.

Berekening score maatschappelijke oriëntatie

De maatschappelijke oriëntatie bestaat uit twee criteria: maatschappelijke intentie en maatschappelijke activiteit. Maatschappelijke activiteit staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen: wat ondernemen en organiseren verenigingen in het kader van een bredere maatschappelijke oriëntatie? Maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol: zijn verenigingen van plan een bredere maatschappelijke oriëntatie op zich te nemen?

Verenigingen kunnen op het criterium maatschappelijke activiteit maximaal 100 punten en op het criterium maatschappelijke intentie maximaal 70 punten halen. Ze scoren onvoldoende als ze minder dan 40 procent van de punten voor een criterium halen. Een score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, een score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten.

De scores op de beide criteria bepalen de uiteindelijke totaalscore op de index maatschappelijke oriëntatie. Dit betekent dat verenigingen maximaal 170 punten kunnen halen. Deze totaalscore delen we vervolgens in dezelfde indeling van onvoldoende, matig, voldoende en goed in.

Toelichting totaalscores

De totaalscores voor zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie zijn een optelsom van de onderliggende criteria. Dit betekent dat een vereniging die een onvoldoende op de totale organisatiekracht haalt, niet per definitie op elk criterium een onvoldoende heeft behaald. Een vereniging kan bijvoorbeeld drie keer een onvoldoende, één keer een voldoende en één keer een goed hebben gescoord.

Gemiddelde scores

De gemiddelde score staat voor het gemiddelde aandeel van het maximaal te behalen aantal punten. De gemiddelde score is te vergelijken met het geven van een cijfer: een gemiddelde score van 7,5 betekent dat verenigingen gemiddeld een cijfer van 7,5 scoren op dat criterium en daarmee een voldoende behalen (≥ 8 is een 'goed'). De gemiddelde score kan aanvullend werken bij de interpretatie van de scores.

Bijlage 2 - Responsoverzicht

Tabel B2.1
Responsanalyse sportverenigingen Tilburg naar type sport

	Populatie		Respons	
	Aantal	%	Aantal	%
Binnensport	70	48%	29	40%
Buitensport	57	37%	28	39%
Beide	24	16%	13	18%
Onbekend	2	1%	2	3%
Totaal	153	100%	72	100%

Bron: op basis van gegevens gemeente Tilburg.

Tabel B2.2
Responsanalyse sportverenigingen Tilburg naar grootte vereniging

	Populatie		Respons	
	Aantal	%	Aantal	%
Klein (t/m 100 leden)	76	50%	30	42%
Middel (101 t/m 250 leden)	32	21%	18	25%
Groot (> 250 leden)	45	29%	24	33%
Totaal	153	100%	72	100%

Bron: op basis van gegevens gemeente Tilburg.

Tabel B2.3

Vergelijking steekproeven verenigingsmonitoren Tilburg 2009 tot en met 2024 op basis van verenigingsgrootte

	Steekproef 2024		Steekproef 2020		Steekproef 2017		Steekproef 2014		Steekproef 2009	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Klein (t/m 100 leden)	25	35%	22	36%	21	32%	55	47%	31	34%
Middel (101 t/m 250 leden)	21	29%	15	25%	15	23%	24	21%	25	27%
Groot (> 250 leden)	26	36%	24	29%	29	45%	38	32%	36	39%
Totaal	72	100%	61	100%	65	100%	111	100%	96	100%

Bron: op basis van gegevens gemeente Tilburg.

Tabel B2.4

Vergelijking steekproeven verenigingsmonitoren Tilburg 2009 tot en met 2024 op basis van bezit eigen accommodatie

	Steekproef 2024		Steekproef 2020		Steekproef 2017		Steekproef 2014		Steekproef 2009	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Eigen accommodatie	42	58%	31	51%	32	49%	59	50%	53	55%
Geen eigen accommodatie	30	42%	30	49%	33	51%	59	50%	43	45%
Totaal	72	100%	61	100%	65	100%	111	100%	96	100%

Bron: Op basis van gegevens gemeente Tilburg.

Tabel B2.5

Vergelijking steekproeven verenigingsmonitoren Tilburg 2014 tot en met 2024 op basis van type sport

	Steekproef 2024		Steekproef 2020		Steekproef 2017		Steekproef 2014		Steekproef 2009	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Binnensport	33	46%	29	48%	22	34%	66	56%	53	55
Buitensport	39	54%	32	39%	43	66%	52	44%	43	45
Totaal	72	100%	61	100%	65	100%	111	100%	96	100%

Bron: Op basis van gegevens gemeente Tilburg.

Pelle Bronkhorst
p.bronkhorst@mulierinstituut.nl

Janine van Kalmthout
j.vankalmthout@mulierinstituut.nl

Niels Meulenbroeks
n.meulenbroeks@mulierinstituut.nl